

Ateneu Santcugatenc
Avinguda de Gràcia, 16
08172 Sant Cugat del Vallès
936 745 195
www.ateneu.cat
institucional@ateneu.cat

L'Ateneu Santcugatenc.

Memòria d'activitats 2018

Índex

Introducció	3
Objectius i fins socials	4
Cultura i formació	
Cursos i tallers	9
Activitats Culturals	17
Concurs de Pessebres	28
Suport a l'associacionisme	
Espai d'entitats	33
Cohesió, acció social i qualitat de vida	
Espai de lleure	36
Oficina del Voluntariat	45
Joves Jubilats	47
Tallers d'Estudi Assistit	55
Llengua catalana i acollida	
Català per a tothom	57
EcoAteneu Sensibilització ambiental i sostenibilitat	
Mercat de Pagès	66
Horts urbans	70
Mercat de 2a Mà	74

Introducció

L'Ateneu Santcugatenc va ser creat l'any 1956 per un grup de ciutadans santcugatencs afeccionats al col·leccionisme, la numismàtica, la medallística i la filatèlia. L'any 1977 fou registrat com associació sense ànim de lucre amb la finalitat de fomentar també l'expansió artística, científica i/o la divulgació cultural, promovent el seu màxim desenvolupament i facilitant els coneixements que sobre aquestes matèries requereixin els seus associats/des. Amb el pas dels anys va anar incorporant als seus estatuts nous fins socials relacionats amb la cultura, l'associacionisme i el lleure, entre d'altres.

Des de la tardor de 1998 desenvolupa un programa de cursos i tallers de manera ininterrompuda i amb una bona acceptació per part de la ciutadania. L'entitat té la capacitat d'organitzar un programa trimestral de 130 disciplines diferents que posa a disposició de la població més de 2500 places de formació i lleure. La xifra d'ocupació del darrer exercici, només en aquest projecte, ha estat de 3.752 inscripcions.

L'Ateneu realitza un seguit d'activitats socioculturals en diversos àmbits com: l'envelliment actiu, la salut mental, el foment de la lectura, la lluita contra el fracàs escolar, el foment de la llengua catalana, el voluntariat, la gastronomia, la cultura popular...

O també activitats de sensibilització ambiental i promoció del consum responsable, ecològic, de proximitat i la reducció de residus, com el Mercat de Pagès, els horts urbans o els Mercats de 2a mà.

A més a més el fet de disposar d'un edifici al centre de la ciutat, obert a la ciutadania i a les entitats, permet gaudir d'espais de trobada i relació, exposicions, concerts, xerrades i conferències, presentacions de llibres, reunions i/o assajos entre d'altres esdeveniments socials i culturals.

Objectius i fins socials

D'aquells primers objectius marcats l'any 1956, els canvis i ampliacions per a l'adaptació als nous temps, necessitats de la ciutat i motivacions dels socis i sòcies ha estat una constant, mostra de l'interès de l'entitat i la seva gent per seguir sent un referent en el teixit associatiu de Sant Cugat.

A la darrera actualització dels seus estatuts, el 17 de maig de 2016, els socis i sòcies de l'entitat varen definir els objectius i fins socials de l'entitat tal i com queden recollits a continuació:

Cultura

- Difusió, promoció, recerca i creació cultural en tot el seu ampli espectre
- Garantir l'accés de tota la població a les arts, humanitats, ciència i coneixement
- Promoció i foment de la lectura i de les arts literàries
- Contribuir al desenvolupament cultural de la ciutat de Sant Cugat
- Facilitar i promocionar l'exhibició cultural d'artistes de Sant Cugat posant especial atenció en els i les joves creadors/es
- Vetllar per al coneixement, difusió i manteniment de la cultura tradicional i popular santcugatenc i catalana
- Promoció de la cultura gastronòmica

Llengua catalana

- Afavorir el desenvolupament de la llengua catalana en tots els àmbits
- Facilitar el coneixement de la llengua catalana i la seva riquesa lingüística
- Promocionar l'ús social de la llengua catalana, especialment entre la ciutadania nouvinguda

Formació, cursos i tallers

- Garantir l'accés a la formació multidisciplinar en temps de lleure
- Complementar els coneixements en els àmbits intel·lectual, cultural, artístic i de les aptituds personals, en el desenvolupament del bé col·lectiu
- Promoure la formació per facilitar l'accés al mercat laboral i la millora curricular

Cohesió, acció social i qualitat de vida

- Contribuir a la cohesió social i millora de la qualitat de vida al municipi
- Contribuir a fomentar la relació i convivència ciutadana esdevenint espai obert d'activitats culturals i de lleure
- Fomentar l'envelliment actiu entre les persones grans del nostre municipi
- Facilitar la plena integració de les persones estrangeres tot afavorint les relacions socials, el coneixement mutu i de l'entorn i l'aprenentatge de la llengua catalana
- Garantir i normalitzar la participació en activitats culturals, de lleure i/o al teixit associatiu de persones amb risc d'exclusió social
- Lluitar contra el fracàs escolar
- Realitzar formació i accions per a la recerca de feina

Igualtat

- Promoure el desenvolupament personal i comunitari de la població de Sant Cugat des de la perspectiva de gènere
- Introduir la perspectiva de gènere en la planificació cultural i de lleure
- Potenciar la participació de les dones en la vida associativa del municipi
- Visibilitzar i promoure el coneixement de les creacions i aportacions de les dones en els àmbits social i cultural
- Crear espais d'interrelació i generació de recursos per a les dones

- Potenciar la formació continuada de les dones, tant en l'àmbit professional com del lleure
- Fomentar l'intercanvi generacional, l'envelliment actiu i la promoció de la salut

Infants i Joves

- Treballar la socialització, la participació activa, el compromís i responsabilitat amb els infants i joves, fent que tinguin un espai per a proposar i decidir el curs de l'activitat
- Possibilitar l'adquisició d'estratègies, destreses i procediments que permetin desenvolupar l'autonomia global dels infants i joves i les capacitats per prendre decisions
- Apropar els infants i joves a la diversitat cultural, treballant a través de les activitats els valors necessaris per a la bona convivència amb tothom
- Posar a l'abast dels infants i joves nous coneixements, experiències de descoberta i relació amb els altres i nous interessos
- Fer conèixer la realitat de les entitats i les opcions de lleure alternatiu que s'hi pot trobar

Associacionisme, civisme, participació ciutadana i valors democràtics

- Suport i promoció de l'associacionisme, el civisme, la participació ciutadana i els valors democràtics
- Oferir a la ciutadania els locals socials de l'entitat com a lloc de trobada, formació, creació i informació
- Potenciar l'activitat col·lectiva, cohesionant i dotant de valors socials i cívics la comunitat santcugatenc
- Garantir espais i recursos a les iniciatives i activitats que, d'acord amb els fins de l'Ateneu, es desenvolupin des d'altres associacions i/o col·lectius de veïns i veïnes de Sant Cugat
- Donar suport a nous col·lectius i contribuir a la seva consolidació

- Impulsar, participar i treballar en els diferents espais col·lectius creats des de l'administració i/o societat civil per a la consecució de fins socials i en benefici de la comunitat santcugatenc

Sensibilització ambiental i Sostenibilitat

- Fomentar el coneixement i el respecte pel medi ambient
- Promocionar el consum ecològic i responsable
- Promocionar la reducció dels residus. Sensibilitzar sobre la necessitat de Reduir, Reutilitzar, Reciclar i Repensar
- Fomentar l'estalvi energètic i altres accions de lluita contra el canvi climàtic

Cooperació i Solidaritat

- Treballar en el camp de la Cooperació i la Solidaritat Internacional com a Organització No Governamental per al Desenvolupament (ONGD)
- Contribuir al desenvolupament dels països del sud, fent èmfasi en el foment de la Pau i l'eradicació de la pobresa
- Sensibilitzar la ciutadania de Sant Cugat sobre la realitat dels països en vies de desenvolupament, les desigualtats en les relacions nord-sud, els conflictes i les vies de resolució

Per aconseguir les seves finalitats, l'associació realitza les activitats següents:

- Programació estable de formació, cursos i tallers
- Activitats de voluntariat tant en projectes propis com d'altres entitats o administracions
- Acollida, suport i assessorament de col·lectius i d'entitats
- Exposicions, conferències, recitals, presentacions, xerrades, tast, cartelleres...
- Intercanvi de llibres i grups de lectura
- Atenció i lleure per a col·lectius amb risc d'exclusió

- Realitzar i participar activament en programes d'acollida i integració
- Plans d'ocupació i assessorament per a la recerca de feina així com d'altres accions per a l'accés al mercat laboral
- Organització del Mercat de Pagès de productes agroecològics així com d'altres mercats o fires
- Presència activa en els espais de participació ciutadana de les administracions i de la societat civil
- Investigació, recerca i divulgació sociocultural
- Gestió d'equipaments de caràcter cívic i/o sociocultural
- Gestió de projectes i programes de caràcter cívic i/o sociocultural

De les activitats de l'associació en compliment dels seus fins socials, **en queda exclòs expressament tot ànim de lucre.**

A continuació trobareu les activitats més destacades que l'Ateneu està realitzant en l'actualitat.

Cultura i formació

Cursos i Tallers

L'Ateneu organitza des fa més de **20 anys** un programa de cursos i tallers amb més de **130 especialitats diferents**. Aquesta important varietat permet a dia d'avui organitzar més de **200 cursos** trimestrals que ofereixen a la ciutadania al voltant de **2500 places** de formació i lleure cada trimestre.

La programació trimestral s'organitza en 14 grans àrees: Bricolatge i jardineria, Benestar: cos i ment, Idiomes, Formació, Dansa, Coneixements i lleure, Recursos i manualitats, Cuina i gastronomia, Informàtica i Internet, Infants, Humanitats, Narrativa i literatura i Fotografia. Darrerament s'ha obert una altra àrea, la d'Espai família, que teníem encabida dins de Benestar però que ha anat creixent fins a esdevenir una àrea pròpia amb activitats familiars de tot tipus.

Dintre de cada àrea hi trobem diferents modalitats que es concreten en **692 cursos diferents programats l'any 2018**. Les disciplines s'ofereixen en els esmenats àmbits, cal dir, però, que la constant innovació i la dinàmica dels propis professors i usuaris fan que aquest llistat presenti novetats a cada trimestre.

Aquesta programació trimestral s'organitza de gener a març, d'abril a juny i d'octubre a desembre i en diferents formats com cursos, tallers, monogràfics, sortides o tastos. Durant els mes de juliol la proposta d'activitats s'organitza amb caràcter intensiu. Es publiquen 32.000 programes cada trimestre, 20.000 dels quals s'encarten TOT Sant Cugat abans de cada un dels períodes d'inscripció, amb la resta es fa una distribució per comerços i equipaments de la ciutat i també per bustiada de 9.100 exemplars al centre de Sant Cugat.

El públic a qui es dirigeix l'activitat va des dels infants fins a la gent gran, i s'adapten algunes de les disciplines a les característiques i necessitats d'algunes franges d'edat o de col·lectius amb dificultats.

Els acords amb l'escola Traç, els laboratoris LabG2, el Consorci per a la Normalització Lingüística i l'acadèmia Art Typing, permeten a l'Entitat oferir amb **titulació oficial** els cursos de Monitor de Lleure, Manipulador d'aliments i seguretat alimentària,

Al·lèrgies alimentàries, Català Inicial i el Certificat acreditatiu de velocitat i precisió en mecanografia.

La xifra d'usuaris durant l'any 2018 al programa de cursos i tallers de l'Ateneu ha estat de **3.752 inscrits** i de més de **500 cursos** realitzats. Xifres que han suposat un petit increment de 101 persones usuàries respecte l'any 2017.

Des del 2017 s'han començat a programar cursos i tallers en dissabtes al matí. Es va iniciar amb una prova trimestral i s'ha anat consolidant amb una programació setmanal, amb tallers regulars però també monogràfics, uns i altres pensats per totes les edats i tots els públics.

A partir de l'octubre de 2018, i coincidint amb l'obertura del Jardí de l'Ateneu, s'han començat a programar també cursos i monogràfics de diferents modalitats en horari de migdia, com:

- Cuina i gastronomia: Cuina saludable i depurativa
- Benestar: Exercici terapèutic / Estiraments funcionals / Tonificació / Pilates / Gimnàstica hipopressiva / Ioga Hatha / *Training dance* / Txi-kung
- Informàtica i Internet: Campanyes d'*e-mailing* amb l'eina *Mailchimp* / Xarxes socials
- Formació: Manipuladors d'aliments i seguretat alimentària

Aquesta programació es va consolidant i de cara al 2019 estan ja previstos nous cursos de dansa i idiomes que s'han afegit a aquesta franja horària.

Com a **valor afegit** a la programació trimestral de Cursos i tallers, destaquem les beques que s'han començat a oferir a alumnes de diferents col·lectius en risc d'exclusió social. També destaquem les col·laboracions amb entitats del municipi que han sorgit a partir de cursos programats; entre aquestes col·laboracions hi ha la que fem amb l'Associació d'Egiptologia de Sant Cugat, amb la qual hem programat cursos d'Introducció a l'egiptologia, L'Egipte faraònic, o Introducció l'antropologia. Una altra col·laboració destacada és la que s'ha establert amb l'Escola de Música Tradicional de Sant Cugat, amb la qual es programen els cursos de Balls folk: balls de plaça, a partir d'aquí han començat a sorgir Ballades obertes – Sarau, en què assisteixen músics de l'EMTSC o altres músics convocats per a l'ocasió. Aquestes ballades són obertes i gratuïtes i s'han acabat convertint en una activitat mensual que anirem incorporant a la programació cultural.

Dels cursos també han derivat altres activitats gratuïtes com les xerrades de Benestar i de l'Espai família. De l'àmbit de cursos de català també han sorgit uns Espais d'acollida lingüística, unes sessions setmanals i gratuïtes de primer contacte amb la llengua catalana.

A banda de col·laboracions amb entitats també se n'han establert amb associacions de municipi, com l'Associació de dones directives empresàries i professionals, per programar cursos d'interès de les seves associades però també d'interès general per al públic de l'Ateneu.

Dues vegades cada any, el mes de juny i el mes de desembre, s'envien als alumnes unes enquestes de valoració general, dels cursos, professors i del funcionament general de la casa. L'objectiu és recollir propostes, suggeriments o queixes que ens ajudin a millorar. Fins al 2015 es feien les enquestes en paper però a partir del 2016 vam començar a fer les enquestes *online*, amb aquest nou procediment s'estalvia una gran quantitat de paper i la informació es recull directament en un full excel, això agilitza molt el procés de buidatge i d'anàlisi dels resultats.

Durant el 2018 s'ha posat en marxa una nova web on s'hi pot trobar la informació més detallada dels cursos i de tots els projectes de l'entitat. També aquest any 2018 s'ha continuat amb l'ús i el funcionament de la nova base de dades de l'entitat implantada el 2016. La principal millora en aquest sentit ha estat la socialització de la informació i el fet que es pugui treballar en l'aplicació de manera simultània. També ha estat complint les funcions d'inscripció als cursos i activitats.

Però a final del 2018 s'ha decidit fer un nou canvi en el programa de gestió interna de l'entitat amb la idea de millorar l'atenció en la inscripció en l'atenció directa al públic. També amb l'objectiu que aquest nou aplicatiu connecti directament amb la nova web de l'Ateneu i faciliti que els usuaris puguin fer les inscripcions en línia, mètode cada vegada més demanat pels usuaris. Això agilitzarà molt la feina d'atenció al públic i reduirà les cues en dates claus de períodes d'inscripcions, i es podrà donar així un millor servei a l'usuari.

No està concretada la data exacta de la posada en marxa de les inscripcions en línia, però les previsions són que es puguin obrir durant el mes de maig 2019.

Resultats per trimestre

Cursos i tallers 2018	gener-març	març-juny	estiu	oct.-des.	Total
Especialitats	130	152	49	128	
Cursos realitzats	165	147	35	168	515
Alumnes totals	1055	1046	260	1391	3752

Total alumnes any 2018: 3752

Evolució inscripcions anuals:

- 2014: 2.812
- 2015: 3.053
- 2016: 3.482
- 2017: 3.651
- **2018: 3.752**

Modalitats i tipus de cursos:

Àrea	Cursos
BENESTAR COS I MENT	Relaxació conscient / Mindfulness / Txi-kung / Tai-txí Pilates / Pilates lúdic / Pilates suau Gimnàstica hipopressiva / Bodyjump Empatia i autoempatia / Meditació Tonificació / Training dance Estiraments holístics / Estiraments funcionals Ioga Hatha / Ioga Vinyasa / Acroïoga Ioga en francès / Ioga de la veu Connecta amb el teu cos / Defensa personal Gestió de canvi / Astrologia psicològica Millora la teva memòria: mapes mentals Els mapes mentals coma tècnica d'estudi Què sabem del dolor i com ens afecta

ESPAI FAMÍLIA	loga per a mares i nadons /loga per a embarassades Gimnàstica hipopressiva postpart / Pilates postpart Acroiooga en família Country linedance per a tots les edats / Dansa amb nadons Aprenent a parlar / Taller familiar de costura Taller familiar: pintem ceràmica amb motius nadalencs Scrapbooking: calendari d'advent Pintura en ceràmica: serigrafies Robòtica creativa Música amb nadons Cuina amb els nets / Fem la Mona amb lllaminadures Pastisseria del món / Galetes 3 D: arbre de Nadal Tallers familiars de cuina i nutrició: esmorzars i berenars saludables Dolços i aperitius sans / Sopars fàcils i saludables Cuina amb les nets
IDIOMES	Anglès: nivells 0, 1, 2, 3, conversa nivell mitjà i avançat Inicia't en l'anglès / Perfecciona el teu anglès / <i>Book club</i> Millora la teva pronúncia i el teu accent / Fes-te un CV en anglès / <i>Describing charts in english / Taboos and issues.</i> Italià, nivells 0, 1, 2 i 3 i conversa / <i>Rinforzo grammaticale</i> Cultura italiana en italià. Francès: nivells 0, 1, 2, 3, conversa, comprensió i expressió oral, <i>Remise à niveau grammaticale.</i> Alemany: nivell 0, 1, 2 i 3 Portuguès: nivell 0 i 1
DANSA	Ball de saló, nivell 1, 2 / Balls llatins / <i>Fitdance</i> Country <i>linedance</i> nivell inicial, 1, 2, 3 / Dansa jazz Ball de bot nivell 1, 2 i 3 / Balls folk: balls de plaça Música d'ahir: balla la música dels anys 50-60 i 70 Capoeira
CONeixEMENTS I LLEURE	Grafologia / Monogràfics de grafologia Com fer un pessebre popular Curs bàsic de dietètica i nutrició Parlar en públic amb eficàcia i seguretat Iniciació a la aeronàutica Emprenedoria: com fracassar en el teu primer intent

		<p>Pautes per a un gat feliç / Pautes per a un gos feliç</p> <p>Tallers pràctics: el meu gos és un esbojarrat / el meu gos és un golafre</p> <p>Què sabem de la cuina índia?</p>
RECURSOS MANUALITATS	I	<p>Costura bàsica i arranjaments / Aprèn a cosir a màquina</p> <p>Patchwork / Patchwork de Nadal</p> <p>Teixim amb mitja / Teixim amb ganxet</p> <p><i>Scrapbooking</i>: àlbum fotogràfic artesanal / Art floral</p> <p>Dibuix i tècnica al llapis</p>
INFORMÀTICA INTERNET	I	<p>Informàtica bàsica i avançada / Programes de text i ofimàtica / Treu profit de la càmera del mòbil</p> <p>El núvol, la nostra memòria virtual</p> <p>Twitter i Facebook / <i>Community manager</i></p> <p>Internet i xarxes socials / Excel / Multimèdia</p> <p>Evernote / Photoshop / Instagram</p> <p>Eines de treball col·laboratiu</p> <p>Estratègies per fer campanyes efectives de <i>E-mailing</i> amb l'eina <i>Mailchimp</i></p> <p>Com planificar les xarxes socials en només dues hores al mes</p>
CUINA GASTRONOMIA	I	<p>Taller de pa artesà / Iniciació a la cuina</p> <p>Cuina vegetariana / Cuina vegana / Postres vegans sense lactosa / Cuina en italià</p> <p>Cuina creativa: plats per sorprendre</p> <p>Cuina de cap de setmana / Cuina a mida</p> <p>Cuina saludable i depurativa / Cuina natural i energètica</p> <p>Cuina fàcil, saborosa i sense gluten</p> <p>Cuina natural i energètica</p> <p>Tàper sa i divertit per a cada dia de la setmana</p> <p>Cuina japonesa / Introducció al sushi</p> <p>Què sabem de la cuina índia?</p> <p>Al rico taco! / Variat de tàrtars</p> <p>Cuina de l'arròs</p> <p>Cuinem amb algues / Cuinem amb germinats</p> <p>Plats tradicionals amb toc modern</p> <p>Cuinem amb proteïnes vegetals</p> <p>Taller de fermentació vegetal</p>

	<p>Platets amb proteïnes vegetals Cuina a baixa temperatura / Patés i dips per a untar Tapes / Entrants / Croquetes Alimentació i cuina per a <i>runners</i> El món de la xocolata / Postres creatives Postres sense sucre / Coques de Sant Joan Aprèn a cuina per tenir cura de la teva microbiota intestinal Hamburgueses veganes / Dolços vegans Quins bolets! / Xup-xups de tardor Cuina de Nadal / Torrons</p>
FORMACIÓ	<p>Flors de Bach. Curs de formació en el sistema floral del Dr. Bach. Certificat de terapeuta floral Curs de monitor de lleure infantil i juvenil (certificat oficial) / Curs de Manipulador d'aliments i seguretat alimentària (certificat oficial) Formació continuada per a Manipuladors d'aliments: Al·lèrgies i intoleràncies i bones pràctiques d'higiene Curs d'escriptura al tacte. Mecanografia</p>
INFANTS I JOVES	<p>Tallers de pastisseria Iniciació a la fotografia Fem un clic al Nadal (taller de fotografia per a joves) Escriitura creativa: tècniques d'escriitura Dansa acrobàtica / Ball de bot / Capoeira Anglès per a joves Acroïoga Taller de Nadal: pintura sobre ceràmica Juguem en alemany</p>
NARRATIVA I LITERATURA	<p>Taller d'escriitura creativa. Tècniques d'escriitura Escriitura creativa en italià Mirem literatura, llegim art</p>
HUMANITATS	<p>Art: Com mirar un quadre La dona a la història de l'art: quan les dones no tenien cobertura Descubrim l'art Grans mentides de la història Industrialització: una història de dones Introducció a l'antropologia</p>

BRICOLATGE JARDINERIA	I	Iniciació a l'agricultura urbana Taller de jardineria Remeis casolans per a l'hort i el jardí Aprèn a afer un compostador
FOTOGRAFIA		Fotografia, nivell inicial i avançat Reportatge fotogràfic: paisatge urbà Sortida fotogràfica: fotografiant les estrelles Fotografia nocturna / Fotografia de viatges <i>Masterclass</i> de fotoperiodisme <i>Masterclass</i> : fotografia de gran format <i>Masterclass</i> : Revelatge de negatius

Activitats Culturals

Els Estatus de l'Ateneu recullen com un dels seus primers objectius i fins socials la difusió, promoció, recerca i creació cultural en tot el seu ampli espectre així com garantir l'accés de tota la població a les arts, humanitats, ciència i coneixements, i facilitar i promocionar l'exhibició cultural d'artistes de Sant Cugat.

Amb aquesta intenció l'Ateneu desenvolupa el seu programa d'Activitats Culturals que a dia d'avui recull les Exposicions, Xerrades i conferències, Lletres i Concerts entre d'altres activitats, que han acostat i donat accés a la cultura a **2.457** santcugatencs i santcugatenques.

Exposicions

L'Ateneu ofereix a la Sala d'Actes de la seu de l'entitat per dur a terme una programació continuada d'exposicions i mostres d'art.

Sobre la programació de la sala d'actes, els socis i sòcies que ho desitgin, estudiants, artistes emergents o els propis alumnes de l'Ateneu o d'Entretallers (Tallers Municipals d'Art) tenen aquest espai a la seva disposició per a fer les seves exposicions individuals o col·lectives. Des de l'entitat volem contribuir a la difusió de tots aquells artistes, i de la seva obra, que de moment no tenen accés als circuits comercials d'art.

També les entitats que vulguin mostrar la seva activitat o projecte a través de mostres fotogràfiques o exposicions de sensibilització poden acostar-se a l'Ateneu i fer la seva proposta expositiva. Aquest 2018 hem pogut col·laborar amb la Plataforma Animalista de Sant Cugat, comissió Festa de Tardor, Firart i QgatFoto, amb les dues darreres entitats ja hem establert col·laboracions per l'any 2019 que podrien ser de continuïtat en el temps.

Per segon any consecutiu hem participat de la Nit de l'Art obrint l'Ateneu i preprant una exposició expressament per aquelles dates. Enguany ha estat una col·lectiva dels socis i sòcies artistes de l'entitat.

Atès l'elevat nombre de peticions per a la realització d'exposicions hem adaptat l'espai de trobada de l'Ateneu, a la planta baixa, com una sala B per a petites mostres així com també hem acollit exposicions en format roll up repartides pels diferents espais de la casa, diversificant així l'oferta cultural per a l'usuari i aprofitar al màxim les possibilitats del local de l'Ateneu.

Les exposicions que s'han programat durant el 2018 són les següents:

- Gener: 'Mis paisajes', pintures de M. Carmen López-Higueras
- Febrer: 'Where is everyone', fotografia de Yves Dimant
- Març: 'Dones', dibuixos i il·lustracions d'Elizabeth Quito
- Abril: 'Oliveres', pintures de Josep Maria Niñerola
- Maig: 'Arena', pintures de Jaume Ibars
- Maig: '2 anys lluitant pel benestar animal' exposició informativa de la Plataforma animalista de Sant Cugat
- Juny: 'Estiu', exposició col·lectiva de persones sòcies de l'Ateneu en el marc de la Nit de l'Art
- Juliol: Mostra de dibuixos del Grup de Dibuix de l'Ateneu, espai per a socis i sòcies
- Setembre: 'Satori', fotografies d'Amanda Bernal
- Octubre: 'Miscel·lània, obres amb diverses tècniques dels artistes de l'associació local Firart
- Octubre: 'Habitatge social i cooperatiu', exposició informativa amb motiu de la Festa de Tardor entorn de l'habitatge
- Novembre: Îlie, fotografies d'Anna Jornet. Exposició inclosa dins de la 3a Biennial de fotografia d'Autor de Sant Cugat, organitzada per l'associació QGatFoto

A les inauguracions hi han participat **274 persones**, donat al caràcter obert de l'espai i el degoteig constant de públic és difícil valorar el nombre total de visitants, ja que no disposem d'un sistema automàtic de recompte de persones.

Xerrades i Conferències

L'Ateneu organitza diferents xerrades, conferències i taules rodones per tal d'acostar la cultura, les humanitats, la ciència i l'actualitat a la ciutadania, així com promoure'n el debat, l'intercanvi d'idees i punts de vista. Aquesta programació és fruit tant de la iniciativa de la pròpia entitat com del treball conjunt amb altres entitats, associacions i col·lectius de la ciutat o fins i tot per la proposta de particulars.

Enguany hem desenvolupat quatre cicles de xerrades, el primer l'Ateneu Parla' (que inclou totes aquelles xerrades sobre economia, societat i actualitat), el segon 'Espai família' (sobre criança, educació i benestar), el tercer 'Cicle de neurodivulgació', amb dues xerrades sobre divulgació científica i salut i el darrer és el que porta per títol 'Cercle d'Arts', on cada setmana es planteja un acostament a algun artista o autor de diferents disciplines artístiques: arts plàstiques, música i literatura.

A més, l'Ateneu també programa altres activitats culturals que s'escapen del format de xerrada o conferència, com ara presentacions de llibres o fins i tot projeccions audiovisuals.

Durant el 2018 es van realitzar, agrupades d'aquesta manera, 19 xerrades, 4 presentacions de llibres i 4 projeccions audiovisuals, gairebé doblant la xifra d'activitats similars al 2017.

L'Ateneu Parla

- 15 de març. Taula rodona amb motiu del 8M: 'Dones i Espai públic', amb Sílvia Solanas, Clara Peya, Ana Pérez i Maria Gordillo. Acte inclòs dins la programació especial amb motiu del Dia Internacional de la Dona
- 17 de maig. La vida que ens espera, a càrrec de Fabián Mohedano
- 24 de maig. El Capital, a càrrec de Francesc Borràs
- 15 de juny. Morir dignament: Els drets que tenim i els que encara ens falten A càrrec de la secció local de l'associació Dret a Morir Dignament Catalunya.
- 9 d'octubre. Els productes financers en els testaments i herències, a càrrec de l'advocat Albert Fetscher. Xerrada co-organitzada per AICEC-ADICAE
- 11 de desembre. 'És Nadal i a casa hi ha una cadira buida', a càrrec de la psicopedagoga Pepi Casas Gallego. Conferència acollida organitzada per un col·lectiu de treball del dol i la pèrdua

Hi han participat **108 persones**

Espai Família

- 16 de febrer. Educació i escoles. Amb Mònica Roca
- 17 de febrer. Aliments per a tenir cura de la nostra microbiota intestinal, des de l'entorn maternoinfantil. A càrrec d'Olga Píriz
- 23 de febrer. El secret de la longevitat...nodrir el sistema immune. A càrrec d'Olga Píriz
- 20 d'abril. Arriba la primavera, tens al·lèrgies? Aliments per a prevenir-les. A càrrec d'Olga Píriz
- 6 de juny. Acompanyem les emocions dels nostres fills, a càrrec de Mònica Roca
- 9 de novembre. Longevitat: les millors dietes antienvelliment. A càrrec d'Olga Píriz
- 14 de desembre. Parlem de joguines i jocs, a càrrec de Mònica Roca

Hi han participat **159 persones**

Cicle de neurodivulgació

- 20 de setembre. 'Recerca experimental en l'Alzheimer: què hi tenim a guanyar?'. A càrrec de la Dra. Guadalupe Soria, biòloga. Xerrada inclosa dins la programació del Dia Mundial de l'Alzheimer (21 de setembre)
- 25 d'octubre. 'El trastorn de les emocions: el trastorn bipolar'. A càrrec de la Dra. Íria Grande, psiquiatra. Xerrada inclosa dins la programació del Dia Mundial de la Salut Mental (10 d'octubre)

Amb la participació de **80 persones**

Cercle d'Arts

- 2 d'octubre: Trobada d'art amb Andy Warhol. A càrrec de Carme Herbera
- 16 d'octubre: Sessió d'escolta maridada a càrrec de Josep Ferrer, director de l'Orquestra Simfònica de Sant Cugat. 4a Simfonia de Mendelshonn
- 23 d'octubre: Tertúlies literàries, a càrrec de Josep Maria Oroval, president de l'Associació Catalana de Shakespeare. 'Shakespeare. Obra i llegat'

- 13 de novembre: Trobada d'art amb Maruja Mallo i Ángeles Santos, Les modernes Sinsombrero. A càrrec de Carme Herbera
- 20 de novembre: Sessió d'escolta maridada a càrrec de Jèssica Sotodosos, cap de musicals de Cugat.cat. Dones de la Billboard dels 80'.
- 27 de novembre: Tertúlies literàries, a càrrec de Josep Maria Oroval, president de l'Associació Catalana de Shakespeare. 'El Mercader de Venècia'
- 18 de desembre: Sessió d'escolta maridada a càrrec d'Albert Santiago, director de cors. El Mesies de Haendel

Hi ha participat **118 persones**

Presentacions de llibres (en coordinació amb el projecte Lletres de l'Ateneu)

- 12 d'abril de 2018. Presentació de l'anuari dels Silencis mediàtics de Media.cat.
- 9 de novembre de 2018. Presentació del llibre 'Si Abel matar pudiera', poesia de Pepe J. Sánchez. Activitat co-organitzada amb l'Associació de Veïns Centre-Estació.
- 16 de novembre de 2018. Presentació del llibre 'Ellas y ellos, cuentos de familia', contes de M. Dolors Renau. Activitat co-organitzada amb l'Associació de Veïns Centre-Estació
- 20 de desembre de 2018. Presentació del llibre 'Selfies, tigres i miralls', contes de Josep Amorós

Hi han participat **127 persones**

Projeccions audiovisuals

- 14 de juny. 'El sol del nord', sobre la construcció d'autonomia a Bakur. Amb l'vardia produccions
- Mostra de cinema documental sobre migracions, en col·laboració amb la Xarxa Solidària de Sant Cugat i l'Ajuntament de Sant Cugat:
4, 11 i 18 de juliol. 'La fiebre del oro', 'Viatge al punt zero de la tecnologia', 'Fuego en el mar' i 'El otro lado de la esperanza'

Hi ha participat **208 persones**

Altres activitats

- 1 de juny: celebració del Dia de l'Associacionisme Cultural, concert amb les corals Cantem les 40, Cor d'adults escola Fusió i dels Joves Jubilats de l'Ateneu
- 28 de juny: taller de ball de bot a la Festa Major
- 20 d'octubre: *Paraules de mort*. Slam de poesia negra amb tast de vins negres. Acte acollit del Festival Nacional de Poesia

Hi ha participat **115 persones**

Lletres

L'Ateneu presenta sota el nom Lletres, un programa d'activitats que comparteixen el tret comú de promocionar l'hàbit de la lectura i les activitats relacionades amb la literatura, l'escriptura i la dramatúrgia entre la ciutadania santcugatenc.

Amb aquest projecte es vol arribar a ser l'àgora de Sant Cugat on tots els lectors de la ciutat es trobin i generin una activitat social que resulti atractiva per a tota aquella gent que encara no ha entrat o que s'havia allunyat de l'afició a llegir.

Es vol que l'entitat arribi a ser un referent per a tots aquells santcugatencs que no llegeixen qualsevol llibre que els arriba a les mans, sinó que estimen la lectura, aprofundeixen en autors o gèneres i busquen nous estímuls literaris.

Grups de lectura

Aquesta activitat cada vegada té més adeptes en els cercles de participació ciutadana (la xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona ja compta amb un bon nombre de grups estables que ens serveix de referència). Les trobades tenen una gran acceptació i la iniciativa que encaixa molt bé en l'esperit ateneuenc, ja que fomenta la cohesió social i la promoció cultural.

L'objectiu és crear grups de lectura específics per als diferents lectors que participen a l'Ateneu i que complementin els existents en l'actualitat.

Aquesta és la relació dels grups de lectura de l'Ateneu i dels llibres que han treballat durant el 2018:

Grup de lectura en català i castellà

- Gener: *Senyoria*, de Jaume Cabré
- Febrer: *Manual per a dones de fer feines*, de Lucia Berlin
- Març: *El que queda del dia*, de Kashuo Ishiguro
- Abril: *L'herència d'Eszter*, de Sándor Márai
- Maig: *La novel·la de Sant Jordi*, de Màrius Serra
- Juny: *Profundidades*, de Henning Mankell
- Octubre: *El sanador de caballos*, de Gonzalo Giner
- Novembre: *El metge*, de Noah Gordon
- Desembre: *La mujer del viajero en el tiempo*, d'Audrey Niffenegger

Grup de lectura de novel·la negra

- Gener: *Nocturno de Chile* (2000) – Roberto Bolaño (Chile)
- Febrer: *Mirando espero* (2004) - Justo E. Vasco (Cuba)
- Març: *Una revelación brutal* (2015) - Louise Penny (Canadà)
- Abril: *El cobrador* (2011) - Ruben Fonseca (Brasil) (Versió en català, editorial Labreu)
- Maig: *Los corruptores* (2013) - Jorge Zepeda (Mèxic)
- Juny: *Don de lenguas* (2013) - Rosa Ribas / Sabines Hofmann (Catalunya/Alemanya)
- Octubre: *No està solo* (2015), de Sandore Dazieri (Itàlia)
- Novembre: *La brigada de Anne Capestan* (2015), de Sophie Henaff (França)
- Desembre: *Pista negra* (2013), Antonio Manzini (Itàlia)

Grup de lectura en francès

- Janvier: *Persepolis*, de Marjane Satrapi
Les fourmis, de Bernard Werber
- Février: *Berezina*, de Sylvain Tesson
- Mars: *La sonate a Bridgetower* d'Emmanuel Dongala
- Avri: *À table ! Littérature solidaire (nouvelles)* divers auteurs
- Mai: *La place*, d'Annie Ernaux
- Juin: *Au revoir là -haut*, de Pierre Lemaître
- Octobre: *Comme un roman*, de Daniel Pennac
- Novembre: *Un avion sans elle*, de Michel Bussi
- Décembre: *Petit pays*, de Gaël Faye

Grup de lectura en italià

- Gennaio: *Dove porta la neve*, de Matteo Righetto
- Febbraio: *Se questo è un uomo*, de Primo Levi
- Marzo: *L'arminuta*, de Donatella di Pietrantonio
- Aprile: *Il quadro mai dipinto*, de Massimo Bisotti
- Maggio: *Le otto montagne*, de Paolo Cognetti
- Giugno: *Caffè amaro*, de Simonetta Agnello Hornby
- Ottobre: *La bella estate*, de C. Pavese
- Novembre: *Nel mare ci sono i coccodrilli*, de F. Geda
- Dicembre: *Agostino*, d'A. Moravia

Book Club, read and learn

Aquesta és una activitat setmanal i, per tant, té unes característiques una mica diferents als grups mensuals. Té com a objectiu, a partir de la lectura, aprendre gramàtica, vocabulari i practicar conversa.

Els llibres que han treballat són:

- *The No1 Ladies' detective agency*. d'Alexander McCall Smith
- *Bad Karma*, de David Safier
- *Nemesis*, d'Agatha Christie

Els alumnes dels grups de lectura participen cada any a la trobada de grups de lectura del municipi que s'organitza des de la Biblioteca Gabriel Ferrater de Sant Cugat, l'autor convida l'any 2018 va ser Sebastià Bennasar.

El nombre d'usuaris als grups de lectura han anat augmentant any rere any, dels 96 usuaris del l'any 2015 hem passat a **156** participants als grups de lectura l'any 2018. També, el *Book club* ha passat d'un grup setmanal a dos.

Altres activitats del programa Lletres, com a les presentacions de llibres, es van realitzant en el marc de la programació cultural, o bé les que podem trobar a la programació de cursos i tallers com:

- Escriptura creativa: tècniques d'escriptura
- Escriptura creativa: tècniques d'escriptura per a infants i joves
- Escriptura creativa en italià
- Mirem literatura, llegim art

Concerts

La seu actual de l'Ateneu a l'avinguda de Gràcia 16 de Sant Cugat té un pati exterior de 280m2 que facilita l'organització d'activitats a l'aire lliure, gratuïtes i obertes a tothom. Pel que fa l'espai interior, disposa de dues sales de 70m2 que permeten activitats i espectacles de petit format. Les sales s'han equipat a nivell de so per tal de poder fer actuacions que necessiten de petites sonoritzacions o bé actuacions en format acústic.

Durant el 2018 hem continuat i consolidat els dos cicles musicals iniciats el passat 2017. Es tracta dels cicles 'Vespres al pati' i 'La Cambra de l'Ateneu'

Vespres al Pati

'Vespres al pati' és la proposta d'un cicle de música en directe al pati de la seu de l'Ateneu Santcugatenc. L'objectiu és complementar l'oferta musical de la ciutat amb la programació de propostes de qualitat de músiques del món i d'autor, noves per a la ciutat i minoritàries en tant que quedin descartades de les programacions de grans escenaris. Aquest cicle el passat 2018 va acollir 3 propostes pròpies:

- 25 de maig. Shamrock Vagabonds, folk i Shamrock
- 27 de juny. Flamenco a la fresca, flamenco i dansa
- 13 de juliol. Marcel Lázara i Júlia Arrey, pop mestís

Hi assisteixen **460 persones**

I un altra proposta produïda per l'Ateneu però impulsada i finançada pel Consell de Barri Centre-oest i celebrada a la plaça de Barcelona:

- 20 d'abril. El Hijo del Flaco, rumba i cançó d'autor

Hi assisteixen **350 persones** (Xifra no comptabilitzada en el total de programació cultural de l'Ateneu)

La cambra de l'Ateneu

'La cambra de l'Ateneu' és un cicle de música de cambra pensat per ser programat un cop al mes a la sala d'actes de l'Ateneu. Aquest espai disposa d'un petit equip i d'una taula de so, té una bona sonoritat, ideal per fer concerts que, sense tancar-nos en un estil musical concret, tinguin com a denominador comú que sigui formacions petites i en acústic. És a dir: la música de cambra, però més enllà de les formacions de música clàssica i recuperant una proposta de la pròpia entitat que eren el micro-espectacles, que es feien de 2013 a 2015 a l'Ateneu. Amb aquesta proposta volem ampliar l'oferta cultural gratuïta i oberta a tothom a Sant Cugat, però especialment dins d'un barri que demanda una programació cultural més o menys constant però que no sigui a altes hores de la nit ni d'esdeveniments molt massius. Aquest cicle el passat 2018 va acollir **11 propostes**. Els concerts han estat:

- 18 de gener. Tricolor. Duets de guitarres, flamenco-jazz
- 15 de febrer. Blooming Duo. Marimba i arpa, clàssic
- 16 de març. UNA. Quartet de corda i veu, música de l'Amèrica llatina
- 5 d'abril. Taichi Tsukumo. Violoncel sol, música contemporània
- 14 de maig. Flor de Canela. Bateria, piano, contrabaix i veu, pop-jazz
- 7 de juny. Duo De Vellut. Quintón i Acordió, músiques del món
- 8 de juny. Àlvar Roda, presentació del disc 'Pia'
- 14 de setembre. Oriol Saltor. Guitarra sola, flamenc-rock
- 10 d'octubre. Marala. Trio vocal i guitarra, música mediterrània
- 29 de novembre. Sofia Ribeiro i Bart Barenghi, música de Brasil i Portugal
- 13 de desembre. Quartet Diotima, quartet de corda, clàssic i romàntic

Amb l'assistència de **535 persones**.

Activitats culturals familiars:

L'any 2018 l'Ateneu incorpora a la seva programació cultural un programa d'activitats familiars de tot tipus: teatre, titelles, màgia... Espectacles de petit format per a tots els públics. Dins d'aquesta programació aquest 2018 l'Ateneu ha acollit **2 espectacles:**

- 29 de setembre. 'Bitxos', concert i titelles de 0 a 3
- 22 de desembre. 'Truita d'estels', contacontes de Nadal

Amb l'assistència total de **117 persones**

Concurs de pessebres

El Concurs de Pessebres i les activitats que se'n deriven són un projecte amb tradició a Sant Cugat i dins de l'Ateneu Santcugatenc. El concurs es va iniciar fa més de 30 anys però va caure en l'oblit a finals dels anys 90 i no va ser fins el 2013 que es va recuperar i que, per tant, enguany ha arribat a la seva sisena edició d'aquesta nova etapa. La realització del Concurs té l'objectiu de recuperar una tradició nadalenca molt arrelada a Sant Cugat i potenciar la cultura popular entorn el pessebrisme.

Els punts en els que es recolzen les iniciatives que s'organitzen des de l'Ateneu Santcugatenc per mantenir i potenciar la tradició dels pessebres a la ciutat són: el propi concurs de pessebres, els recorreguts musicals, la petita mostra de diorames i, per tercer any consecutiu, la formació en l'entorn dels pessebres, enguany amb la creació d'un diorama popular per part dels alumnes assistents al curs.

Concurs

Per tal de desenvolupar el concurs de Pessebres de 2018, primer de tot, es va fer una revisió de les bases que s'havien plantejat l'any anterior. No es van voler fer masses canvis ja que abans es vol aconseguir que es consolidi el concurs mantenint les quatre categories i el premi infantil i juvenil atorgat amb la col·laboració Òmnium. Les categories són: popular o tradicional, artístic, innovador i col·lectiu, aquest darrer pensat per a escoles, comerços i entitats.

Es va planificar llavors la comunicació del concurs per donar-lo a conèixer a la ciutadania. Primer, es van fer públiques les bases durant el cap de setmana de la Festa de la Tardor de Sant Cugat, 10 i 11 de novembre, tant en paper, mitjançant un tríptic del qual se'n van fer 1.000 còpies, com a través de la premsa local.

En segon lloc, ens vam posar en contacte amb els participants d'anys anteriors per si volien tornar a participar. Cal destacar que entre els participants de l'any anterior s'han de diferenciar els que participen en el concurs i els que participen en el recorregut de pessebres a les finestres que explicarem més endavant. No tots els que participen al concurs poden estar exposats en finestra ni tots els que participen del recorregut volen participar al concurs de pessebres.

Per a la realització del concurs, a part de l'organització prèvia i les inscripcions pròpiament dites, és necessari la constitució d'un jurat extern a l'organització tècnica per tal de poder garantir la imparcialitat del concurs.

Ateneu Santcugatenc

Avinguda de Gràcia, 16
08172 Sant Cugat del Vallès
936 745 195

www.ateneu.cat

institucional@ateneu.cat

Destacar que s'ha rebut el suport del santcugatenc Andreu Campos, membre de l'Associació de Pessebristes de Barcelona i de l'Agrupació de Pessebristes de Sabadell, que ha estat assessorant l'Ateneu Santcugatenc durant tot el projecte alhora que ha estat membre actiu del jurat d'aquesta edició. A més a més, s'ha comptat també amb els consells i col·laboració dels membres de l'Agrupació de Pessebristes de Sabadell que des de fa tres edicions ens van aportant experiència i coneixement. També s'han començat a renovar els membres del jurat incorporant artistes per tal de donar nous punts de vista al concurs. Les persones membres del jurat han estat:

- Andreu Campos, pessebrista
- Mariana Castel, fotògrafa
- Jaume Ibars, publicista i pintor

La Mariana Castel, a part de ser jurat, com a fotògrafa professional va realitzar un bon recull fotogràfic dels diferents pessebres participants, tant del concurs com del recorregut. Aquestes fotografies han estat abocades a una galeria virtual dintre el web de l'Ateneu Santcugatenc perquè puguin ser a l'abast de tothom que ho desitgi: <https://www.flickr.com/photos/128220909@N06/>

Enguany ens hem mantingut per damunt de la trentena de participants entre nous i antics. Després de 6 anys, mantenir la participació i fins i tot veure que es respira un creixement fa que siguem optimistes de cara a la consolidació del Concurs.

L'entrega de premis es va realitzar al pati de la seu de l'Ateneu Santcugatenc, a l'avinguda de Gràcia 16 de Sant Cugat, amb el muntatge d'una pantalla en la que es van projectar les imatges de tots els pessebres participants i que, a més a més, va servir de suport per a mostrar els pessebres guanyadors de les quatre categories: popular, artístic, innovador i col·lectiu.

A més a més, per quart any consecutiu, es va donar el premi especial al millor pessebre infantil/juvenil patrocinat per Òmnium Cultural. Al finalitzar l'acte d'entrega es va servir coca i xocolata per a tots els assistents.

Es van atorgar diplomes de reconeixement als 3 premiats de cada categoria, accèssits i mencions especials, i en el cas dels primers premis s'hi afegia el regal d'un curs a l'Ateneu Santcugatenc, als segons un rosetó de xocolata de la pastisseria Sàbat i als tercers i mencions especials una ampolla de cava del celler Vins Noé.

Els guardonats per categories varen ser:

- **Col·lectiu:** 1r Escola Santa Isabel, 2n Vila Electrollar (diorama), 3r Albert Martín, 1r Accèssit Gerd dietètica
- **Innovador:** 1r Club Muntanyenc, 2n Mª Lluïsa Junoy, 3r Josep Fernandez
- **Tradicional o Popular:** 1r Ginesa Cañavate Garcia, 2n Roger Cusidó, 3r Miquel Úrsul, 1r Accèssit. Joan Vallvé, 2n Accèssit. Ricard Barba, Menció especial a Cal Crispin i a Josep Casas Llongueras.
- **Artístic:** 1r José Manuel Rodriguez-Arias, 2n Juan Carlos Martínez, 3. Luis Navarro Salvadó, Menció especial a Mª Rosa Llunell Pahissa
- Premi al millor pessebre realitzat per un **infant o jove**, premi en col·laboració d'Òmnium Cultural, a Gerard Wennberg

Els **36 pessebres participants** es van classificar de la següent manera: 8 col·lectius, 6 innovadors, 6 artístics i els més nombrosos van ser els tradicionals i/o populars amb 16 pessebres. Tot i la classificació inicial, on els participants s'havien inscrit, durant la deliberació del jurat, aquest va decidir canviar alguns pessebres a altres categories que al seu criteri s'adequaven més a l'elaboració o construcció del pessebre.

L'entrega de premis es va realitzar el dia 27 de desembre després del segon Recorregut Musical de pessebres en finestra i tots els inscrits van poder recollir un diploma de participació i una fotografia impresa del seu pessebre. Hi van assistir **90 persones**.

Degut al gran creixement que ha tingut el concurs d'enguany ens plantegem, de cara a l'edició del 2019, fer alguns canvis com, per exemple, separar els pessebres per edat mantenint les categories del concurs, fer un seguiment de la construcció, tenir en compte la evolució dels participants, organitzar un concurs només per escoles i preparar algun curs de construcció de pessebres en forma de diorama o tècniques més específiques.

Recorreguts musicals pels pessebres de Sant Cugat

Per a la confecció del mapa i recorregut de pessebres en finestra es van fer dues accions. Una primera va ser passar per les diferents cases del mapa confeccionat l'any anterior per assegurar que enguany també realitzarien el pessebre a la finestra. Per altra banda, per tercer any consecutiu, es va fer arribar una carta a tots

els veïns del centre, unes 300 còpies, perquè si realitzaven pessebre en finestra ho comunicuessin a l'Ateneu Santcugatenc per tal de poder-los incorporar

al díptic del recorregut. Del díptic amb el mapa se'n van fer 2.500 còpies i es van repartir entre comerços i les cases que realitzaven pessebres en finestra.

Igual que el concurs de pessebres s'ha aconseguit instaurar oficialment com una de les activitats nadalenques, també ho han fet els Recorreguts Musicals pels pessebres exposats a les finestres dels santcugatencs i santcugatencques. Enguany, hem tornat a iniciar els recorreguts a la Plaça Barcelona, aconseguint que hi hagués força públic des del principi i que aquest realitzés el recorregut sencer, a part de diverses persones que s'anaven afegint al grup durant els mateixos. Com a novetat també hem instaurat que cada dia fossin diferents per poder veure el màxim de pessebres possibles i fer-los més atractius.

El recorregut musical es va fer tres dies seguint una ruta pel nucli antic per poder passar per la majoria de pessebres a les finestres de la ciutat, començant sempre a les 18h a la Plaça Barcelona, ja que al seu entorn és on es concentren el màxim nombre de pessebres, i acabant a les 19h a diferents pessebres en finestra per la ciutat. El segon dia de recorregut musical, es va allargar la ruta fins a les 19:30h a seu de l'Ateneu Santcugatenc, av. de Gràcia, 16, on es va celebrar l'entrega de premis i on es podia veure una petita mostra de diorames.

En les tres edicions del recorregut musical, l'animació va ser a càrrec dels professors de l'Escola de Música Tradicional de Sant Cugat, que van acompanyar els visitants amb nades. Enguany els propis professors van dinamitzar l'activitat animant al públic a cantar, ja que portaven les nades impreses per repartir.

Entre els tres recorreguts hi van participar **120 persones**

Taller de creació d'un pessebre popular

La creació d'un pessebre no està absent de dificultat. Tant en la construcció de les figuretes i del decorat com en aspectes relacionats amb la perspectiva, la il·luminació... es poden aconseguir millores any a any i se'n pot anar aprenent.

L'interès creixent pel concurs de pessebres i les demandes populars van fer que l'Ateneu es plantegés, el 2016, la realització d'un curs gratuït amb l'objectiu d'aportar tècniques i recursos necessaris als participants al concurs, a l'hora que es volia incentivar a més persones a realitzar el seu pessebre i així augmentar la participació

al concurs i als recorreguts. En resum, es volia aportar a la ciutat un espai d'aprenentatge en el món del pessebrisme.

Al 2018 es van realitzar 3 sessions els matins dels dissabtes 10, 17 i 24 de novembre, en col·laboració amb l'Agrupació de Pessebristes de Sabadell. En aquest curs, en el que es va anar combinant una part teòrica amb una part pràctica, es va anar construint un diorama popular, realitzat amb molsa i suro, i

d'aquesta manera es va anar posant en pràctica allò que s'anava explicant. Es van anar treballant diversos aspectes importants en la construcció d'un diorama i va culminar amb la creació d'aquest, que va estar exposat a l'Ateneu durant les festes nadalenques. D'aquesta manera també es va aconseguir un pessebre amb el que la ciutadania s'hi pogués sentir identificada, ja sigui perquè l'Ateneu és un espai social i referent per a molts santcugatencs, com perquè els van ser els propis ciutadans qui se n'havia encarregat de la construcció.

El curs va ser gratuït pels **12 participants** que en valoren molt positivament el desenvolupament i el resultat. Això ens dona ales per voler aprofundir encara més, cara a l'any vinent, en les diferents tècniques de construcció de pessebres. Per exemple, per començar la formació de creació de pessebres de caire més artístic amb elements de guix i/o porexpan.

Mostra de Diorames

Des de que es va començar a promoure el Concurs l'any 2013, hem anat descobrint tot un món dins dels pessebres. Sant Cugat té molta tradició de pessebres populars i el tret més característic i distintiu és el de la construcció d'aquests pessebres en finestra, és a dir, de cara enfora i no a dintre de casa.

Per anar enriquint el concurs de pessebres, hem realitzat alguns contactes amb diferents associacions com l'associació de pessebristes de Mataró i a l'agrupació de Sabadell i hem pogut acompanyar el diorama construït pels alumnes del curs de l'Ateneu amb una petita mostra de 2 diorames més, cedits per Mataró, que també s'han exposat a la seu de l'Ateneu Santcugatenc durant les festes nadalenques.

Esperem poder repetir l'experiència l'any que ve i, fins i tot, organitzar més tallers per ensenyar les tècniques per la construcció de Diorames artístics.

Suport a l'associacionisme

Espai d'entitats

Des de els seus inicis l'Ateneu s'ha destacat per oferir el màxim de serveis a tota la població de sant Cugat, tant a persones individuals com a diferents entitats santcugatencques que no disposen de local propi ni infraestructures suficients per portar a terme les seves activitats.

Aquesta voluntat de l'entitat queda reflectida en els seus Estatuts on l'Associacionisme, Civisme, Participació ciutadana i Valors democràtics són un dels objectius i fins socials.

L'Ateneu disposa de diferents espais i sales a disposició de totes les entitats santcugatencques que ho necessitin i que, previ avís, poden utilitzar per portar a terme les seves trobades i/o reunions. Tanmateix l'Ateneu ofereix a aquestes entitats serveis de suport logístic, administratiu i de secretaria com per exemple recepció de cartes, atenció de trucades, gestió d'informació d'actes, inscripcions o atenció a públic, etc.

L'Ateneu compta amb 11 grups, col·lectius o associacions acollides de manera fixa i rep propostes puntuals de diferents col·lectius o acull una part de l'activitat d'algunes associacions. D'aquesta manera contribueix a fomentar l'associacionisme i que aquest dinamitzi la vida cultural, social, festiva i popular de la ciutat. Els col·lectius que habitualment fan ús de l'Ateneu són:

- Amics dels Veterans i la Penya Regalèssia, mantenen i organitzen diferents festes tradicionals de St. Cugat: Reis, Festa Major, Aplec de St. Medir... A l'Ateneu hi tenen la seu social i realitzen les reunions organitzatives, les sessions informatives als participants i les inscripcions al concurs d'arrossos de la Festa Major, concurs de carrosses de la cavalcada de Reis i de patges, estrelles i acompanyants dels Reis. A més a més l'Ateneu ha començat a desenvolupar tasques de gestió i administratives a petició de la pròpia associació
- Comissió "Festa de Tardor" reunions de preparació i de la comissió organitzadora
- Federació d'Associacions de Veïns (FAV), reunions periòdiques, rodes de premsa...
- Grup de jocs de rol, trobades periòdiques, sessions, partides...

- Societat Gastronòmica Clandestina del Vallès, trobada mensual
- Pipa Club Sant Cugat, seu social i activitat Festa Major
- Institut Trastorn Límit Fundació, dues sessions setmanals d'activitats socioculturals dirigides a persones amb Trastorn Límit de Personalitat
- Grup de dibuix, trobades cada dimarts a la tarda per a realitzar conjuntament dibuixos i retrats
- Grup de Cohabitatge, reunions periòdiques per debatre sobre les diferents possibilitats d'aquests tipus d'habitatges privats però amb espais comuns compartits...
- Rotaract Club del Vallès, entitat juvenil apadrinada per diferents clubs Rotary del Vallès que té la seva seu social a l'Ateneu on hi realitza diferents reunions de junta

Grups o col·lectius en conversa per incorporar-se o col·laborar amb l'Ateneu:

- PAS: Plataforma Animalista
- Agrupació de Pessebristes (pendent de constitució)

A més a més l'entitat sempre ha col·laborat, tant amb l'Ajuntament com amb altres institucions i associacions, a l'hora de cedir les seves instal·lacions per a diverses activitats o campanyes puntuals.

- Febrer 2018: cessió de sales per assajos parcials de gitanes
- 24 de febrer: cessió del pati per a la celebració d'un dinar per recaptar fons per la Barcelona Magic Line de l'obra social de St. Joan de Déu
- 11 de març: cessió de la Sala d'actes per a una Marató de cinema per recaptar fon per la Barcelona Magic Line de l'obra social de St. Joan de Déu
- 3 i 4 d'abril: cessió de sales per assajos a Fusió
- 4 de maig: L'Ateneu Dansa
- 11 de maig: cessió del pati per a la celebració d'un taller i posterior concert en el marc del SantQBlack
- 1 de juny: Dia Associacionisme Cultural convidant a les entitats musicals Fusió i Cantem les Quaranta
- 9 de juny: obertura extraordinària i participació a la Nit de l'Art

Ateneu Santcugatenc

Avinguda de Gràcia, 16
08172 Sant Cugat del Vallès
936 745 195

www.ateneu.cat

institucional@ateneu.cat

- 18 de juny: cessió del pati per a la cloenda del curs i reconeixement als voluntaris del Pla Educatiu d'Entorn
- 30 de juny: cessió de la cuina a SCAPS per a l'elaboració del Cus-cus solidari de Festa Major
- 30 de juny: cessió del pati al Pipa Club per a la celebració de la Fumada Lenta de Pipa de la Festa Major
- Cessió d'espais per a la Seu del Consell de Barri Centre Oest, 4 plenaris a l'any a la sala d'actes, diverses reunions de treball en aules i un cop al mes atenció als veïns i veïnes a l'Espai de Trobada de l'Ateneu

Aquest llistat encara seria més ampli si s'hi afegís aquelles col·laboracions o cessions que pel seu interès cultural i/o coincidència amb els objectius i fins de l'Ateneu s'han incorporat i han enriquit la programació cultural descrita en altres apartats d'aquesta memòria.

Cohesió, acció social i qualitat de vida

Espai de Lleure (Lleure social per a persones amb Trastorn Mental Sever)

Des de l'Ateneu Santcugatenc en coordinació amb els integrants de la Taula de Salut Mental i el suport econòmic i tècnic de l'Ajuntament de Sant Cugat i la Diputació de Barcelona, hem pogut consolidar el projecte de l'Espai de lleure que permet gaudir d'espais de trobada, relació i lleure a persones afectades per una malaltia mental, a la vegada que fomenta la seva inclusió social en espais cívics plenament normalitzats.

Aquest projecte presentat per l'Ateneu Santcugatenc neix del treball en equip de les diverses entitats que conformen la Taula de Salut Mental de Sant Cugat, promoguda per l'Ajuntament de Sant Cugat i integrada per:

- Salut Mental Catalunya (SMC)
- SSAP (Serveis Socials d'Atenció Primària de l'Ajuntament de Sant Cugat)
- CSMA i CSMIJ (Centre de Salut Mental d'Adults i Centre de Salut Mental d'Infants i Joves de Sant Cugat. Hospital Universitari Mútua de Terrassa)
- SRC (Servei de Rehabilitació Comunitària de Rubí, Sant Cugat i Castellbisbal; Àmbit d'Atenció a la Salut Mental; Consorci Hospitalari de Terrassa)
- CDIAP/DAPSI (Centre de desenvolupament infantil i atenció precoç)
- OTL (Oficina Tècnica Laboral de l'Ajuntament de Rubí)
- SOM (Servei d'Ocupació Municipal de Sant Cugat)
- Suport Salut Mental (Associació de Familiars de Malalts Mentals de Rubí, Sant Cugat i Castellbisbal)
- ASSADEGA'M (Associació per a la Superació de l'Ansietat i la Depressió, Grups d'Ajuda)
- Mútua)
- Tallers Jeroni de Moragas (Inserció social de persones amb Trastorn del Desenvolupament)
- Intel·lectual i Malaltia Mental
- Fundació Institut Trastorn Límit
- Grup TEA Sant Cugat (Trastorn Espectre Autista)

Ateneu Santcugatenc

Avinguda de Gràcia, 16
08172 Sant Cugat del Vallès
936 745 195

www.ateneu.cat

institucional@ateneu.cat

Aquest projecte es fonamenta també en l'experiència de la pròpia entitat amb pacients amb Trastorn Mental Sever; especialment en les activitats realitzades entre els anys 2011 i 2018 en el marc del projecte Espai de Lleure, i cerca garantir la seva continuïtat. Per això, és destacable la major implicació dels 4 principals centres derivadors d'usuaris (SRC de Rubí, Sant Cugat y Castellbisbal, el CSMA, Taller Jeroni de Moragas i els Serveis socials de l'ajuntament de Sant Cugat) en la definició, l'elecció dels participants, el seguiment dels usuaris i de les activitats i l'avaluació continuada del propi projecte.

A finals del 2015 i fins a dia de avui, amb la col·laboració de Tallers de teatre Silvia Servan de la Unió Sancugatenc, es comença a treballar per la creació d'un espai inclusiu. Al 2016 s'estrena un espai per la realització d'activitats artístic-expressives i teatrals amb un objectiu sensibilitzador vers la població de Sant Cugat: Teatre per la diversitat. És una activitat de socialització integració psicosocial de persones, amb i sense trastorn mental, a través de la creació teatral i de la reflexió d'aquests processos. Es proposa realitzar un taller setmanal, d'una hora i mitja, per construir conjuntament una obra amb contingut sensibilitzador segons la temàtica de rellevància social que els participants decideixin (l'estigma en salut mental, l'equitat de gènere, el malbaratament alimentari, l'estigma en persones que conviuen amb el VIH...). S'ha treballat al llarg del 2016 i 2017 amb L'Altre Malalt Imaginari. L'obra ha estat inspirada en l'obra de Molière, estrenada al 1673, que gira al voltant de la hipocondria. Es tracta d'una obra de creació col·lectiva que ofereix una oportunitat per plantejar quin paper juguen l'estigma social i l'autoestigma a l'hora d'acollir un diagnòstic de malaltia mental. Vídeo:

<https://www.youtube.com/watch?v=zgvh71i7T7I>. Durant el 2017 es presenten a la 8a Mostra d'art social de Mataró i a l'Altre Festival i al 2018 van estar treballant l'obra "Dins del meu cap". Una peça de sensibilització que ens convida a reflexionar sobre les incoherències de la nostra societat en to de clown. La Persona X s'imagina el seu cap com un conjunt d'idees inconnexes. El seu cap és com un banc en un parc on hi passen els personatges més estrambòtics, tal i com hi passen els seus pensaments. Un banc d'una plaça urbana qualsevol aplega aquests personatges que ens convidaran amb ironia a repensar la societat de consum i a preguntar-nos, quin món volem?

Vídeo: <https://youtu.be/1ycPNwpDpHE>.

Es va actuar al Teatre de Mira-Sol de Sant Cugat, a la Mostra dels Tallers de Teatre Sílvia Servan. Al Juny van tenir la gran oportunitat de poder actuar al Teatre Kursaal de Manresa. Actuem per fer una mostra de "Què hi passa dins del meu cap " de L'Altre Festival, davant d'un teatre amb aforament complet.

Durant el passat any 2018 hem consolidat el projecte d'Horts Urbans gràcies a la col·laboració amb un altre projecte de la nostra entitat com l'EcoAteneu. Els Horts Urbans són un espai on transmetre i fomentar l'autoconsum ecològic, alhora que es promou l'activitat en comunitat i la presa de decisions assembleàriament, treballant el sentiment de comunitat i de pertinença al projecte. Aquestes característiques fan que sigui una bona eina per a seguir promovent l'empoderament i l'autorealització del col·lectiu de l'Espai de Lleure.

L'Espai de Lleure ha donat suport a les campanyes de sensibilització de l'associació Obertament, i ha participat activament al Dia mundial donant suport a la campanya de "Quan no sàpigues de què parlar, PARLA", amb la distribució del material de sensibilització. Durant l'any 2018 es va participar novament i activa en l'organització del Dia mundial de la Salut Mental de Sant Cugat oferint suport i participant a la Fira d'entitats vinculades a la salut mental i/o discapacitat. A més, i dins del compromís de l'Espai de Lleure amb la nostra comunitat, també hem participat del Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat: Taula rodona "Jo en 1a persona". Participació i suport que es continuarà donant durant el present any 2019.

Finalment les activitats realitzades per l'Ateneu dirigides al col·lectiu de persones que pateixen Trastorn Mental Sever han facilitat que els seus participants creïn de forma espontània un grup de trobada i relació.

Població diana

- Persones amb malaltia mental severa amb nivell d'autonomia autònom o semi-autònom i amb intensitat de suport intermitent i limitat
- Persones que pateixen algun tipus de trastorn mental i/o emocional (síndromes orgànics, psicosi, depressió, bipolaritat...) amb algun tipus d'incapacitat de llarga durada
- Persones amb alta reactivitat a l'estrès i amb dificultat per afrontar i tolerar situacions quotidianes, pel risc de descompensació que aquestes els provoquen
- Persones amb dificultats a l'hora de seguir uns hàbits i rutines estables i saludables
- Persones amb tendència a la desmotivació i l'aïllament
- Persones amb un estat d'ànim fluctuant, que poden patir recaigudes de la malaltia

Perfil dels nostres usuaris durant aquest anys

- Persones majors de 18 anys i menors de 65 amb trastorns mentals acreditats amb un professional de l'àmbit de la salut mental
- Estabilitat clínica
- Amb motivació al canvi
- Les persones de l'Espai de Lleure estan vinculades o han de rebre atenció assistencial a algun dels equipaments de la xarxa pública o concertada del seu territori de referència i han d'haver estat derivades a l'Espai de Lleure
- Les usuaris tenen un nivell suficient d'autonomia com per poder realitzar activitats sense suport continuat

Descripció

El projecte Espai de lleure (Lleure social per a persones amb Trastorn Mental Sever) posa al servei de persones amb trastorn mental sever els espais i recursos de l'Ateneu Santcugatenc perquè aquestes puguin gaudir d'activitats i tallers, així com disposar d'un espai de referència per a l'establiment de relacions socials. Les activitats, que es desenvolupen organitzades trimestralment, s'inicien amb un període de coneixença i relació entre els participants i l'elecció consensuada, per part del grup, de les activitats a realitzar durant el trimestre, fomentant l'apoderament i el poder escollir d'acord amb la jerarquia de valors, objectius, preferències i capacitats de cada persona del grup.

L'Espai de lleure pretén potenciar les habilitats d'expressar i rebre sentiments, emocions i opinions, de responsabilitzar-se, de promoure l'expressió de la pròpia singularitat, i de reforçar l'autocapacitat, així com la comunicació social assertiva i empàtica.

Aquest procés de tria, coneixença i selecció dels grups es repeteix a l'inici de cada trimestre amb la intenció d'introduir noves disciplines coincidint amb la incorporació de nous usuaris. Seguidament, els usuaris realitzen setmanalment les activitats i tallers. Aquests estan relacionats amb l'activitat habitual de l'Ateneu ja que es pretén que a la llarga els usuaris puguin continuar de manera lliure i normalitzada les seves activitats de lleure i formació en entitats socioculturals i/o centres cívics.

Aquestes poden ser de moviment i expressió corporal i artístic (balls, biodansa, teatre, pintura...), TICs, activitats físiques i esportives, gastronomia, activitats i/o sortides culturals entre d'altres de diverses tipologies. Independentment de les diferents temàtics de les nostres activitats fem una distribució de les mateixes segons la formula utilitzada per a la seva execució:

- a. Activitats de contacte social: són aquelles activitats o tallers que es fan en espais comunitaris on també hi participen persones que no pertanyen a l'Espai de Lleure
- b. Activitats i tallers guiats: son aquelles activitats o tallers que estan guiats per monitor o tallerista especialista en la matèria
- c. Activitats autogestionades: son aquelles activitats, que en la seva gran majoria, estan relacionades amb sortides i activitats culturals o gastronomia. Per aquestes activitats l'Espai de Lleure facilita els recursos i el suport necessari per millorar el seu desenvolupament (espais, ordinadors, difusió, assessorament...), però finalment són ells els que porten a terme l'organització i coordinació de l'activitat o sortida

Potenciem també que a petició dels usuaris, o fomentant-ho des del propi Ateneu, es visitin altres espais socioculturals de la ciutat o que es participi en activitats d'altres entitats i/o col·lectius. També es programaran activitats puntuals que pretenen ampliar els camps de preferència presentant les alternatives diverses (cinema, exposicions, teatre, esport, museus...). La pertinença i participació de l'Ateneu al programa Apropa Cultura, permet organitzar sortides a Teatres, Concerts i Museus, que amplien el ventall de possibilitats als participants de l'Espai de Lleure.

Metodologia i Pla de Treball

El projecte s'ha treballat i definit a partir de la valoració de la pròpia experiència dels anys anteriors. Els tècnics de serveis socials de l'Ajuntament de Sant Cugat i els integrants de la Taula de Salut Mental han tingut també un paper decisiu en aquesta nova edició, per tal de valorar l'experiència recent, i reflexionar sobre els aspectes a millorar i introduir-hi alguns canvis.

La professional especialista en el col·lectiu de persones amb malaltia mental desenvolupa les funcions de conduir el grup de participants, vetllar pel bon funcionament del projecte, i fer-ne el seguiment amb els diferents professionals dels serveis derivadors, a través de les corresponents i progressives coordinacions.

Per a fer la selecció de les persones indicades per a formar part del projecte, s'han definit prèviament uns criteris d'indicació, acceptats i acordats pels referents dels 4 principals centres derivadors, els tècnics de serveis socials de l'Ajuntament de Sant Cugat i l'Ateneu. Aquests criteris estan relacionats amb:

- Les necessitats relacionals de la persona
- Les motivacions per a vincular-se en activitats de lleure
- L'estabilitat de la simptomatologia associada al diagnòstic
- Les prioritats personals del participant

Els participants derivats pels serveis esmentats (SRC Rubí -Sant Cugat - Castellbisbal, el CSMA, el taller Jeroni de Moragas i els Serveis socials Aj. de Sant Cugat, CAP de Valldoreix, CAP de St. Cugat, Llar d'avis de Mira-sol), es citen per una primera trobada. En aquesta primera sessió el professional referent presenta el projecte, les activitats i el mètode de treball. Si és a l'inici del trimestre, se'ls convida a formar part de la sessió d'inici del trimestre en la que el grup decideix i consensua les activitats a desenvolupar. Es proposen els possibles tallers, activitats i cursos que es realitzen a l'Ateneu, per tal de detectar noves inquietuds i motivacions dels usuaris i convidar-los a provar noves experiències.

Les persones usuàries es distribueixen entre els diferents tallers segons les seves afinitats i inquietuds. De fet, un cop triades les activitats realitzen la inscripció als tallers com qualsevol alumne de l'Ateneu, amb una aportació simbòlica de 10 € amb la finalitat de donar valor a l'activitat i normalitzar el procés d'inscripció com qualsevol ciutadà. Un cop feta la inscripció cada persona participa a les activitats que li agradin, des d'una fins a 5. La terapeuta coordinadora dinamitza alguns d'aquest espais, que contenen activitats per a promoure la relació i comunicació amb el grup, que faciliten el seguiment directe del participant. L'espai de trobada, espai destinat a ser un punt d'intercanvi, comunicació i vinculació entre la totalitat d'usuaris, es dona l'estona prèvia de l'inici d'activitats i en trobades, sortides o activitats especials que es facin conjuntament. Amb el temps, el grup ha anat consolidant un espai de trobada i relació que va generant-se de manera espontània i autònoma.

El nombre d'usuaris de continuïtat ha estat de 30 persones, mes 10 noves incorporacions, en total el passat 2018 hem comptat amb un servei que ha atès a **40 persones diferents**.

Ateneu Santcugatenc

Avinguda de Gràcia, 16
08172 Sant Cugat del Vallès
936 745 195

www.ateneu.cat

institucional@ateneu.cat

Des de setembre de 2018 hem pogut augmentar l'atenció i nombre d'activitats del nostre projecte gracies a la millora de les aportacions econòmiques, especialment la de l'Obra Social "la Caixa". Els darrers mesos de l'any (setembre, octubre i desembre) s'han prestat 20 h setmanals d'atenció i gestió professional de l'Espai de lleure i 13 h també setmanals d'activitats i tallers a part de les sortides d'oci i cultura. Aquesta atenció i activitat s'ha distribuït entre matins i tardes per poder satisfer al màxim de persones usuàries. Tot això no exclou visitar algun espai, acudir a algun espectacle o que es realitzin trobades fora d'aquest horari habitual. És més, aquestes sortides culturals i d'oci, es promouen gràcies a la col·laboració amb el programa Apropa cultura. Aquest programa ens ha donat la possibilitat de tenir accés a espectacles de teatre, dansa i concerts i de motivar al grup a ampliar les propostes d'oci i cultura.

L'espai de lleure està obert en tot moment a noves incorporacions, desenvolupant un procés d'introducció els primers dies. Després de parlar amb el servei derivador per conèixer una mica més el participant, es fa una entrevista personal i davant de les activitats existents en aquell moment i en funció del seu interès i motivació, escull a quina vincular-se. Després es fa un seguiment individual dels primers dies dins el grup.

Cada setmana, al acabar les activitats, es passa un registre de les assistències als serveis derivadors. Així com si hi ha alguna informació rellevant que es consideri que han de saber. El contacte és continu via correu electrònic o telèfon. La taula de Salut Mental es reuneix cada mes i la revisió, seguiment i avaluació del projecte tant amb els tècnics municipals com amb els referents dels centres derivadors es realitza com a mínim dos cops a l'any.

El futur de l'Espai de Lleure passa pel reconeixement per part de la Generalitat de Catalunya com a Club Social. El passat 2018 ja es va assolir l'alta al Registre d'Entitats, Serveis i Establiments Socials (RESES), després del procés de sol·licitud i inspecció, i per tant obria la porta a presentar-nos a la convocatòria de subvencions per al manteniment de Clubs Socials, tràmit que durem a terme aquest 2019 quan siguin convocades.

En el cas que no es convoquessin o la Generalitat no gaudís d'un augment de crèdit que els hi permetés incrementar el nombre de Clubs Socials a Catalunya el finançament que disposem té com a data límit el 31 de desembre d'enguany, on en el cas de no assolir aquest objectiu caldria retornar als nivells d'atenció i activitat de principis de l'any 2018, 7,5 h setmanals de la professional responsable dl projecte enlloc de les 20 h actuals i sense la presència de cap monitor, quan ara podem disposar d'unes 15-20 h setmanals.

Durant el passat any 2018 hem pogut desenvolupar un total de **14 activitats** de disciplines molts diferents. Aquestes activitats i tallers han sigut dividits per trimestres i curs d'estiu:

- Cuina autogestionada
- Informàtica
- Biodansa
- Pintura
- Horts Urbans
- Txi-kung
- Teatre d'intercanvi
- Manualitats amb fills
- Iniciació a la Llengua de signes
- Arts i Emocions
- Ball dirigit
- Iniciació i gestió de xarxes socials.
- Caminades
- Activitats físiques i esports d'equip

Durant el 2018 s'han realitzat **16 sortides** fora de l'horari establert de l'Espai de Lleure que pretenen ampliar les activitats de lleure i els espais de trobada, així com promoure l'autonomia en els desplaçaments. Aquest darrer any hem pogut gaudir del Projecte Apropa Cultura que ens han ofert un ampli ventall d'espectacles i activitats culturals, tant a Sant Cugat com a Barcelona, a preus molt accessibles per les persones participants de l'Espai de Lleure. Les sortides han sigut programades conjuntament i en col·laboració amb el CSMA de Sant Cugat.

S'han dut a terme les següents sortides:

- Visita guiada al Palau de la música - Gener
- Visita guiada al centre històric de Barcelona. Recorregut Què passa a la plaça organitzat per Museu d'Història de Barcelona - Febrer
- Visita Guiada al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC). Visita sobre el Noucentisme - Març

- Teatre de Mirasol- "Què hi passa dins del meu cap? "- Actuació teatral de L'Espai de Lleure-Maig
- Teatre Kursaal (Manresa)- "Què hi passa dins del meu cap? "- Actuació teatral de L'Espai de Lleure
- Visita guiada a TV3 en motiu del dia mundial per la salut mental, organitzada en coordinació amb el CSMA de Sant Cugat - Octubre
- Obra de Teatre Musical: Somni d'una nit d'estiu Teatre-Auditori de Sant Cugat del Vallès- Amb col·laboració amb el CSMA de Sant Cugat del Vallès - Octubre
- Concert: Fusió Blaumut & Onca Teatre-Auditori de Sant Cugat del Vallès en col·laboració amb el CSMA de Sant Cugat del Vallès - Octubre
- Entra dins del Liceu. Gran Teatre del Liceu- Barcelona en col·laboració amb el CSMA de Sant Cugat del Vallès - Octubre
- Fira d'entitats amb motiu del Dia Mundial de la Salut Mental, col·laboració amb la Taula de Salut Mental de Sant Cugat - Octubre
- Teatre-Circ: Bosch dreams Teatre-Auditori de Sant Cugat del Vallès en col·laboració amb el CSMA de Sant Cugat del Vallès - Novembre
- Bona Gent Teatre-Auditori de Sant Cugat del Vallès en col·laboració amb el CSMA de Sant Cugat del Vallès - Novembre
- Pel davant i pel darrera Teatre-Auditori en col·laboració amb el CSMA de Sant Cugat del Vallès - Novembre
- Kyle Eastwood Teatre-Auditori en col·laboració amb el CSMA de Sant Cugat del Vallès - Novembre
- Jornada del Dia de la Discapacitat Casa Cultura Sant Cugat del Vallès - Desembre.
- El fantasma de Canterville Teatre-Auditori en col·laboració amb el CSMA de Sant Cugat del Vallès - Desembre

Nombre de participants total

73 inscripcions (21 el 1r trimestre, 25 el 2n trimestre i 27 participants, el 3r trimestre), que corresponen a **40 persones** diferents.

Oficina del Voluntariat

L'Ateneu gestiona des del 2013 l'Oficina del Voluntariat de l'Ajuntament de Sant Cugat, amb l'objectiu d'obrir-la a nous àmbits, entitats i usuaris. Durant aquest temps, l'Oficina s'ha consolidat entre les entitats locals i ha servit per reforçar el teixit associatiu a través de nodrir-lo de persones voluntàries així com d'una oferta variada de formació adient a les seves necessitats.

Els objectius principals de l'Oficina del Voluntariat de Sant Cugat són:

- Promocionar i enfortir el teixit associatiu a través de l'assessorament, la formació i la captació de noves persones voluntàries
- Promocionar i informar dels projectes de voluntariat de les entitats de la ciutat
- Assessorar a aquelles persones que volen fer voluntariat però no coneixen l'oferta i no saben a on dirigir-se
- Cobrir les necessitats de formació tant de les entitats com de les persones voluntàries

L'oficina té com a persones destinatàries:

- Tota la població major de 18 anys (en alguns casos les entitats accepten persones a partir de 16 anys)
- Les entitats majoritàriament de Sant Cugat, que desenvolupen projectes de voluntariat

A més a més, s'ha treballat estretament amb el departament de Joventut de l'Ajuntament de Sant Cugat per donar cabuda a projectes de voluntariat per a menors de 16 anys degut a l'increment de la demanda en aquest sector de la població, treballant alhora per arribar a les entitats i augmentar la diversitat de voluntariats per aquesta franja d'edat.

L'Oficina presta els seus serveis d'informació i atenció al públic a la Casa de Cultura de Sant Cugat i hi estan vinculades de manera directa més de **553 persones** voluntàries, a més d'unes **31 consultes només per correu electrònic**, i **145 entitats**, que reben periòdicament diverses comunicacions i crides i mensualment el butlletí electrònic.

A més a més, comentar que aquestes xifres augmenten temporalment durant la celebració d'esdeveniments extraordinaris que tenen lloc a la nostra ciutat. Per exemple en aproximadament 190 voluntaris durant el transcurs de la Copa Intercontinental de Futbol 7 de gent amb paràlisi cerebral durant l'agost de 2013,

137 voluntaris durant el període de competició de la Boccia European Cup de la setmana santa del 2015 o amb les 88 inscripcions que es van realitzar durant el Campionat Europeu de Boccia que es va realitzar entre el 9 de març i el 16 d'abril del 2017 a Sant Cugat, dels quals van acabar participant 77 persones. Per últim, aquest passat 2018 l'Oficina ha col·laborat en l'organització de les persones voluntàries dels CPISRA World Games de gent amb paràlisi cerebral que contava amb més de 194 inscripcions de voluntariat.

Per tant, entre les quatre competicions realitzades entre el 2013 i el 2018 els voluntaris esportius han assolit les més de 600 persones. En tots quatre esdeveniments l'Oficina ha desenvolupat un paper important en la coordinació de les tasques de voluntariat així com el recolzament per a les crides i captació.

En total doncs s'han arribat a gestionar **1169 voluntaris i voluntàries**, 701 dones i 468 homes. Les xifres no acaben de ser exactes doncs hi ha consultes que no acaben de ser derivacions directes, alhora que els voluntaris esportius no tots provenen de l'Oficina de Voluntariat de Sant Cugat.

Cal destacar algunes accions importants previstes de desenvolupar entre els anys 2018 i 2019:

1. Potenciar la participació de la població dins l'àmbit del voluntariat esportiu aprofitant que Sant Cugat ha estat la Ciutat Europea de l'Esport aquest 2018 i per tant, al 2019 es vol potenciar els lligams creats durant el 2018
2. Nova campanya de comunicació per a la captació de voluntariat tant per joves com per al públic en general a través d'experiències de voluntariat
3. Creació d'un calendari de formació per a entitats i persones voluntàries conjuntament amb d'altres departaments de l'ajuntament

Durant l'any 2018 69 persones han estat entrevistades i assessorades per l'Oficina del voluntariat, de les quals 38 (25 dones i 13 homes) han estat derivades a entitats santcugatencques a través de l'entrevista directa. Alhora que hi ha hagut 31 consultes per correu electrònic (18 dones i 13 homes) de les quals s'ha fet derivació directa.

Joves Jubilats:

El projecte Joves Jubilats (JJ conegut pel mateix grup) es va dissenyar amb la voluntat de cobrir una necessitat social. Des dels nostres serveis preteníem donar solució a una demanada no satisfeta d'activitats de lleure, formació i intervenció social comunitària.

Realitzant un estudi sobre el terreny, es va trobar que l'oferta de serveis i suport al nostre entorn està clarament focalitzada cap els més joves i a la gent gran d'avançada edat. Entre aquests dos col·lectius es va posar de manifest que hi ha una franja de població (entre el 55 i els 75 anys) que queda exclosa d'aquesta oferta.

Són persones que requereixen d'uns espais i d'un suport tècnic per a la seva dinamització, formació i participació que fomenti l'envelliment actiu i que a la vegada poden dedicar el seu potencial, coneixement i temps lliure a altres que ho necessitin, o entre ells mateixos. L'entreteniment, l'activitat i la formació d'aquestes persones és imprescindible per evitar problemes socials i/o de cohesió familiar.

Aquest programa doncs està destinat a aquests ciutadans d'entre 55 i 75 anys, recent jubilats o pre-jubilats, que es troben de cop i volta amb molt més temps disponible i amb ganes i capacitat per a fer coses, conèixer nova gent o ampliar el seu cercle social, i que veuen que no formen part dels serveis de lleure que existeixen a Sant Cugat per a la gent gran, destinats gairebé en la seva totalitat a persones molt majors.

El projecte Joves Jubilats de l'Ateneu ha pretès i pretén facilitar la participació a activitats formatives, de participació, de voluntariat i/o de lleure a un col·lectiu que no té altres espais a la nostra ciutat, contribuint a l'envelliment actiu i evitant l'aïllament social o altres problemes relacionats a l'aturada brusca de l'activitat i evitant l'aïllament al domicili.

Una de les innovacions del projecte és el seu elevat grau d'autogestió, mitjançant la creació de comissions específiques de treball per activitats. Sempre amb l'acompanyament, assessorament i coordinació dels tècnics de l'Ateneu, els usuaris dels JJ decideixen a través de trobades periòdiques quan, com i quines activitats realitzaran. Així s'ha aconseguit promoure un grau d'implicació més elevat dels nostres usuaris tant en l'organització com en la participació a les activitats.

Per promoure encara més la participació individual i global, també es realitzen dues o tres trobades o assemblees generals en les que tots/es els membres dels JJ poden presentar propostes de noves activitats o opinar sobre les activitats realitzades. Aquestes trobades també afavoreixen la coneixença entre els diferents membres dels JJ que potser no coincideixen en totes les activitats per qüestions d'interessos personals.

Cal destacar que la primera assemblea de l'any acostuma a ser una bona manera de presentar als nous JJ, s'hi proposen activitats noves i s'hi promou la introducció del sentit de cohesió de grup, tot i que és una tasca que s'aconsegueix a mesura que les persones van participant a les activitats programades. En canvi, en l'assemblea realitzada de cara a l'últim trimestre hi destaca sobretot el punt d'avaluació del programa, crítica i propostes de millora, noves inquietuds i/o necessitats detectades pels usuaris de cara l'any següent.

Objectius

- Millorar la qualitat de vida, la salut i el benestar de la gent gran de Sant Cugat
- Fomentar l'Envelliment Actiu de la ciutadania de Sant Cugat
- Crear un espai d'intercanvi, participació i integració de la gent gran a les activitats del teixit sociocultural de la ciutat
- Fomentar la participació activa i el voluntariat sociocultural de la gent gran en altres espais, entitats o col·lectius socioculturals de Sant Cugat
- Facilitar espais de trobada, relació, formació i lleure per a la gent gran
- Articular, motivar i dinamitzar un grup d'unes **240 persones** d'entre 55 i 75 anys amb disposició de realitzar activitats de formació participació, voluntariat i lleure
- Contribuir a l'alfabetització informàtica de la gent gran i al trencament de l'esclatxa digital
- Detectar les potencialitats personals més enllà de la vida laboral
- Generar aprenentatge continuat i el màxim de cooperatiu
- Evitar que les tasques de cura de persones grans o d'infants monopolitzin el temps lliure dels JJ
- Reforçar l'autoestima i la revalorització de les capacitats de cadascun, un cop finalitzada l'etapa laboral

Les diferents **activitats que s'han realitzat** són:

Excursions i caminades

A proposta d'alguns dels membres dels JJ, sota el seu guiatge i amb el suport de l'equip tècnic de l'Ateneu, s'organitzen aquestes caminades, generalment aprofitant la proximitat del Parc de Collserola, però també en altres zones on s'hi pugui arribar amb transport públic. L'objectiu d'aquestes caminades és promoure l'exercici físic i la mobilitat del col·lectiu i, per tant, s'intenta aconseguir que hi participin el major nombre de persones. Per aquest motiu, es proposen caminades de diferents dificultats i durades, que normalment acaben al mateix punt i a la mateixa hora per a fer un àpat, esmorzar o dinar, conjunt.

- 22-02-18 Caminada a la font de la Budellera (27 assistents)
- 25-02-18 Barcelona Magic Line (18 assistents)
- 03-03-18 Aplec de Sant Medir (12 assistents)
- 26-04-18 La Pastura a Collserola (20 assistents)
- 10-05-18 Caminada Torrents dels Alous (15 assistents)
- 02-10-18 Caminada a Can Calopa (27 assistents)

Gràcies a la promoció d'aquestes caminades s'han anat creant alguns grups paral·lels que realitzen caminades més regularment als camins verds creats amb aquest fi.

Sortides Culturals

A proposta dels tècnics de l'Ateneu i seguint indicacions i inquietuds dels membres dels JJ s'organitzen aquestes sortides culturals, tant a esdeveniments festius de Catalunya com a museus i patrimoni arquitectònic.

Sortides Culturals:

- 17-01-18 Visita: El rec Comtal i la Casa de l'Aigua de Trinitat Nova (28 assistents)
- 31-01-18 Visita: La Casa de les Punxes (70 assistents)
- 19-02-18 Visita: Fàbrica Anís del Mono (46 assistents)

- 28-02-18 Visita al Museu del Ferrocarril de Catalunya (16 assistents)
ANUL·LADA PER PLUJA
- 06-03-18 Visita al Cementiri de Montjuïc (19 assistents)
- 19-03-18 Visita a Can Deu a Sabadell (28 assistents)
- 05-04-18 Visita a Terrassa Castell, Cartoixa i la Seu d'Ègara (28 assistents)
- 02-05-18 Visita a la Colònia i Cripta Güell (40 assistents)
- 16-05-18 Visita al Museu del Ferrocarril de Catalunya (14 assistents)
- 28-05-18 Visita a la Sagrada Família (36 assistents)
- 20-06-18 Visita Museu de les Matemàtiques de Catalunya. Passeig pel Parc de Can Mercader ANUL·LADA INDISPOSICIÓ ORGANITZADORA
- 04-07-18 Visita Nocturna al Born (30 assistents)
- 20-09-18 Visita a la fàbrica SEAT (25 assistents)
- 11-10-18 Visita a la Fundació Palau Caldes d'Estrac (21 assistents)
- 06-11-18 Visita als Secrets del Guinardó ANUL·LADA PEL GUIA
- 19-12-18 visita al Museu del Barça (4 assistents)

Sortides mixtes

Altres anys, s'anaven intercalant sortides culturals i excursions de tot un dia, degut a desplaçaments més lluny i/o sortides més llargues. Enguany, com a novetat s'ha intentat combinar les sortides culturals amb caminades, de més o menys dificultat, compartint un dinar de germanor, aconseguint realitzar sortides de tot un dia.

- 14-02-18 Visita a Vallbona de les Monges i Guimerà (42 assistents)
- 11-04-18 Visita a Cardona Ruta Natural i Castell (35 assistents) ANUL·LADA PER MAL TEMPS
- 26-04-18 Visita a Cardona Ruta Natural i Castell (40 assistents)
- 22-05-18 Aiguamolls de l'Empordà (20 assistents)
- 07-06-18 Castell de Montsoriu i Hostalric ANUL·LADA PER INDISPOSICIÓ ORGANITZADORA
- 24-10-18 Visita a La Fageda (39 assistents)
- 22-11-18 El Penedès (22 assistents)

Aquest tipus de sortides han estat possibles gràcies a l'augment de membres del grup JJ, ja que els desplaçaments es realitzen sempre amb autocar i no amb cotxes particulars com es feia anteriorment.

Xerrades i conferències

- 23-02-18 Xerrada: El secret de la longevitat (46 assistents)
- 15-06-18 Xerrada Morir dignament: els drets que tenim i els que encara ens falten (30 assistents) conjuntament amb l'entitat Morir Dignament
- 20-09-18 Xerrada: Recerca experimental en l'Alzheimer: què hi tenim a guanyar? (50 assistents) conjuntament amb l'entitat AFA de Sant Cugat.
- 09-10-18 Xerrada: L'Ateneu Parla: Els productes financers en els testaments i les herències (15 assistents)
- 09-11-18 Xerrada: Longevitat: les millors dietes antienvelliment (41 assistents)

Cinefòrum:

Per primera vegada el grup dels Joves Jubilats va comptar amb un pressupost de lliure disposició que l'entitat els hi donava per poder augmentar les seves activitats amb una sèrie de requisits, per garantir la màxima participació dels membres del grup. Els requisits eren:

- Les activitats proposades havien de ser de proximitat, prioritàriament a Sant Cugat per facilitar l'assistència de la majoria de membres
- L'activitat haurà de ser gratuïta per tots els participants
- Les propostes han de sortir del grup i hauran de ser aprovades en assemblea dels Joves Jubilats

Hi van haver diverses propostes però la que més suport va tenir va ser la del cinefòrum que es van realitzar en col·laboració amb la Federació Catalana de Cineclubs, els quals es van encarregar de la part tècnica del fòrum. Per poder veure les pel·lícules vam establir una col·laboració amb la Residència CugatNatura, doncs tenia una sala de projecció que garantia un visionat més còmode que la pròpia seu de l'Ateneu.

Les pel·lícules visionades van ser:

- “El Apartamento” (1960) – Billy Wilder – dijous 18 d’octubre (18 assistents)
- “Los pájaros” (1963) Alfred Hitchcock – dimecres 14 de novembre (15 assistents)
- “Sed de mal” (1958) Orson Welles – dimarts 11 de desembre (8 assistents)

Espai de Música i Cant

Setmanalment, els JJ interessats en aquesta activitat realitzen el taller de música i cant en el que, amb l'ajuda d'una professora, adquireixen coneixements relacionats amb la música (història, estils, escriptura...), gaudeixen d'audicions i preparen i canten cançons a diferents veus. Realitzen tres concerts l'any, una abans de les vacances de Nadal amb un concert de temàtica nadalenca. Un just abans de setmana santa. I per últim, realitzen un concert a final de curs per celebrar compartint amb amics, familiars, etc. tot el que han après durant l'any.

Enguany, la Coral dels membres del JJ, per tercer any consecutiu, ha participat en el concert del **CANTAGRANS!** “De Berlín al Paral·lel” celebrat el 21 de gener a l'Auditori de Sant Cugat. Aquest festival ja fa anys que es realitza, cada any en un espai diferent, i consisteix en reunir diferents corals de gent gran per realitzar un gran concert conjunt.

Trobades gastronòmiques

Periòdicament i a petició dels membres dels JJ, es realitzen aquestes trobades en les que, un cop al mes es reuneixen en un restaurant de Sant Cugat per dinar tots junts. A part dels dinars que també es realitzen a les sortides mixtes. A més a més, englobem aquí les trobades gastronòmiques, en les quals es reuneixen la gran majoria de membres del grup, amb la calçotada solidària, per recollir fons les Barcelona Magic Line, al febrer i revetlla popular de Sant Joan a la Plaça Octavià.

Bridge

La creixent demanda dels JJ d'augmentar la seva formació en aquest camp ha fet que es poguessin realitzar dos grups de joc segons el nivell fins al mes de juny. Paral·lelament, d'ells ha sortit la proposta de trobar un espai on puguin jugar algun dia de la setmana fora de les hores formatives per a poder practicar i així augmentar el seu nivell de joc, alhora que es promou un lloc de trobada a la mateixa seu de l'Ateneu Santcugatenc.

Alfabetització informàtica

S'organitzen cursos trimestrals de gener a març, d'abril a juny i d'octubre a desembre, de diferents especialitats informàtiques. Informàtica bàsica 1, 2 i 3, aplicacions per a l'ordinador o multimèdia i oci, amb l'objectiu de familiaritzar-se amb les noves tecnologies, conèixer i aprendre el funcionament dels programes bàsics, manipular arxius (textos, fotografies, música...), navegar per Internet i usar xarxes socials. Per anar adaptant la formació a la realitat tecnològica del moment, s'ha ampliat aquesta formació a descobrir el funcionament de tauletes i mòbils per aconseguir que aquest col·lectiu estigui al dia de les noves tecnologies.

A més a més, una membre del grup ha realitzat tres cursos de *Dissenya el teu àlbum digital* amb molt d'èxit:

- 19/04-03/05 Dissenya el teu àlbum digital (8 assistents)
- 10/05-24/05 Dissenya el teu àlbum digital (7 assistents)
- 31/05-14/06 Dissenya el teu àlbum digital (3 assistents)

Promoció de la Salut

Trimestralment s'organitzen diversos tallers dirigits al benestar i promoció de la salut de les persones grans. Aquests són loga Salut, loga per a gent gran i Gimnàstica Suau per a la gent gran.

A més a més, dins la programació habitual de l'Ateneu, hi poden trobar alguns grups de dansa dirigits més específicament a gent gran com és el country line dance, que s'adapta millor a la mobilitat d'aquesta franja d'edat. També des de la bona resposta de l'any passat s'ha seguit programant el curs de dansa, la música d'ahir, per promocionar la mobilitat i dansa amb músiques que els hi puguin ser properes.

Per últim, s'ha enviat la informació als membres del grup quan s'han realitzat a Sant Cugat cursos de salut per gent gran a la ciutat.

Altres

A banda de les activitats de formació, lleure i relació que s'organitzen, es treballa perquè els Jj s'impliquin en altres projectes, entitats o activitats del municipi, fomentant així la participació i voluntariat entre aquesta franja de població. Alguns exemples són el suport que els Jj poden donar a diferents activitats culturals de la ciutat com les jornades Patrimoni Viu del Museu de Sant Cugat o la implicació per ensenyar català a pares de nens i nenes nouvinguts de diferents escoles de Sant Cugat.

Avaluació

El primer que cal destacar és el número d'inscrits (240) al programa i el número de nous inscrits (74) aquests 2018. Cada any són més i, el que és més important, cada vegada són més actius al grup.

El nombre de participants a cada activitat és variable segons disponibilitat i interès i aquest any s'ha augmentat a unes 30 persones en totes les activitats. Destacar que les que tenen més èxit de participació són les sortides mixtes ja que inclouen una mica de cada i, per tant, genera un dia ben complet.

Sobre les activitats, es manté un número d'activitats elevat, amb propostes variades totes les setmanes i es comença a entreveure la demanda de fer coses als caps de setmana.

És important destacar que aquest 2018 s'ha treballat especialment per a la creació de xarxes de comissions que augmentin l'autogestió i disminueixin la dependència del grup als tècnics de l'Ateneu. La proposta ha tingut molt èxit i alguns dels JJ s'han implicat de forma intensa en el projecte i en l'organització d'activitats. El funcionament en format d'assemblea ha permès als JJ, tant els que estan fortament implicats en l'organització d'activitats com els que no ho estan tant, opinar i fer propostes de forma activa.

Els JJ en xifres:

- Total JJ: 240 inscrits més uns 20 possibles JJ que estan en període de prova
- Respecte l'any 2017 hi ha hagut un increment de 74 persones
- Caminades: 119 participants
- Sortides culturals: 389 participants
- Sortides mixtes: 163 participants
- Cant coral: 24 participants setmanals
- Àpats: 70 total participants dinars mensuals, 50 participants calçotada i 30 participants a la revetlla de Sant Joan
- Bridge: 16 participants setmanals (entre els dos nivells)
- Voluntariat: 15 participants setmanals
- Voluntariat ocasional: 30 participants

Tallers d'Estudi Assistit

Els TEA són tallers de suport a la tasca escolar per a alumnes d'ESO que es realitzen en horari extraescolar, l'objectiu és ajudar l'alumnat que ho necessiti a adquirir hàbits i tècniques d'organització i d'estudi, afavorir una actitud positiva vers l'aprenentatge, col·laborar en l'assoliment de les competències bàsiques en finalitzar una etapa educativa i promoure l'ús de la llengua catalana com a instrument per a la comunicació, l'aprenentatge i la cohesió social.

Amb aquests tallers de suport a la tasca escolar s'afavoreix el desenvolupament de les competències bàsiques vinculades a l'autonomia personal, es promou l'ús de tècniques i hàbits d'estudi i s'incideix en les matèries de major dificultat de cada alumne.

Aquest projecte es realitza en col·laboració amb el Pla d'entorn de l'Ajuntament. Els alumnes venen derivats d'instituts i escoles diferents segons els criteris dels tutors i les sessions estan coordinades per voluntaris.

Amb aquest projecte es pretén que els alumnes derivats de les escoles i instituts puguin millorar l'èxit escolar i assolir uns bons resultats, unes competències i uns percentatges de graduació a 4t d'ESO similars als del conjunt de l'alumnat i una continuïtat d'estudis post-obligatoris.

Els tallers s'han realitzat durant el curs escolar, de novembre a juny, dos cops a la setmana, els dilluns i els dimecres en horari de tarda, un cop els alumnes han sortit de les seves respectives escoles. Aquesta periodicitat ajuda a assolir una continuïtat en el reforç i una generació d'hàbits d'estudi i treball en els alumnes. Els alumnes i les seves famílies han signat un compromís d'aprofitament del recurs, es porta un control d'assistència i s'ha informat les famílies i les escoles de les faltes no justificades.

Les sessions estan coordinades per voluntaris vinculats a l'entitat i que han manifestat una disposició a realitzar aquestes tasques. Durant l'any 2018 hem comptat amb 9 voluntaris, aquests han signat un compromís en compliment de la normativa que estableix la llei del voluntariat. També han assistit a una jornada de formació específica i bàsica i han demostrat tenir aptituds, actituds i habilitats per desenvolupar la tasca acordada.

Cada trimestre, els responsables del projecte, així com els responsables de l'entitat, es reuneixen per avaluar el funcionament del programa, a més a més, es realitzen reunions de coordinació amb les escoles o, en alguns casos, les valoracions es fan a través d'informes enviats per correu electrònic.

Aquesta avaluació trimestral és un espai de millora en què es comparteixen les bones pràctiques i les pràctiques a evitar. També es busquen possibles relacions entre els projectes i es valora la tasca dels diferents voluntaris.

De forma anual, es realitza una valoració del projecte a gran escala. Els voluntaris tenen l'oportunitat de valorar el programa de voluntariat de l'Ateneu Santcugatenc i de fer propostes de millora en tots els sentits.

L'organització de l'entitat pot, en aquest moment, conèixer de primera mà com està funcionant el voluntariat a l'entitat, així com agrair la feina als voluntaris de forma directa.

S'ha atès un total de **26 alumnes**

Els tallers d'estudi donen sortida a alumnes de **cinc escoles** del municipi que, o no compten amb TEA, o no tenen prou places per absorbir tota la demanda d'alumnes que necessiten aquest recurs: IES Arnau Cadell, Escola Pureza de María, Escola Avenç, Escola Viaró, Col·legi El Pinar de Nuestra Señora.

Llengua catalana i acollida

Català per a tothom (Aprenentatge de la llengua, acollida lingüística, integració i foment de l'ús del català.)

Català per a tothom és el projecte de l'Ateneu que concentra les diferents activitats que desenvolupa l'entitat, per fomentar l'ús social de la llengua catalana entre la ciutadania nouvinguda a través de la formació en competències lingüístiques bàsiques. L'Ateneu vol facilitar, a través d'aquest projecte, la plena integració de la ciutadania nouvinguda i la promoció i defensa de la llengua, la cultura i les tradicions de Catalunya.

L'oferta de l'Ateneu en aquest sentit no busca només l'aprenentatge d'una llengua sinó proporcionar una eina d'acolliment social, mitjançant l'apropament als usos, tradicions i entitats culturals del municipi. Es fomenten activitats i programes per a la integració que compten amb més d'un centenar de participants. L'acollida de la programació trimestral ha estat molt satisfactòria i amb excel·lents resultats.

Les diferents activitats que formen part del projecte Català per a Tothom són: 1. Conversem en català, 2. Cursos de llengua catalana, 3. Programa d'activitats culturals (PAC), 4. PractiCAT i 5. Espai d'acollida lingüística

Gràcies a aquestes activitats, l'Ateneu forma part des del 2010 del Cens d'entitats de foment de la llengua catalana de la Generalitat de Catalunya (Resolució CLT/1851/2011, de 13 de juliol DOGC núm. 5930, de 28.07.2011). Aquest any 2018, i coincidint amb l'any Fabra, el jurat dels premis Pompeu Fabra ha premiat, en menció especial, les entitats que formen part d'aquest cens. L'Ateneu ha rebut, junt amb les altres entitats, un guardó acompanyat d'una litografia numerada i signada per l'escultor Manuel Cusachs.

Des de l'any 2008, L'Ateneu compta amb un conveni de col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística i dona suport al programa *Voluntariat per la llengua*. Des de l'Ateneu es facilita la informació del programa a les persones interessades a fer de voluntaris, o es fan crides en aquest sentit entre els seus usuaris i, a més, s'informa tots els alumnes que passen pels cursos de català de la possibilitat de fer d'aprenents o voluntaris en les deu sessions de conversa que ofereix el programa.

Arran de l'augment de la demanda de cursos de català inicial (A1) per part de persones nouvingudes, i tenint en compte la nova llei d'acollida -Decret 150/2014 publicada el 18 de novembre de 2014 pel Departament de Benestar Social i Família- s'han adaptat els cursos en nombre d'hores, contingut i certificació, a la nova normativa, i des del juny de 2015 s'ha ampliat la col·laboració amb el CNL amb un altre conveni amb el SLC que ens permet coordinar els cursos de català inicial que realitza l'Ateneu, amb la idea que els alumnes, un cop finalitzat el curs inicial, i prèvia validació de coneixements i certificació, puguin seguir la seva formació en l'aprenentatge de català assistint als cursos B1, B2 o B3, que ofereix el SLC del CNL. D'aquesta manera els alumnes poden tenir la possibilitat de seguir tot el circuit d'aprenentatge i se'ls orienta en aquest sentit.

Alguns alumnes que no necessiten tenir certificació oficial i volen continuar amb l'aprenentatge de la llengua i la cultura catalanes d'una manera més distesa, poden continuar assistint a les classes que organitza trimestralment l'Ateneu en els grups de Conversa, de continuació o Català escrit.

Les actuacions compten amb professionals que coordinen el projecte, altres que imparteixen les classes, però també amb voluntariat que col·labora en l'acompanyament de les activitats, i que a més, també dinamitza grups de conversa en català, en especial per a famílies nouvingudes o per a joves en edat escolar (ensenyament secundari obligatori) i de diferents orígens que manifesten dificultats en les competències lingüístiques en català, cosa que dificulta el seu aprenentatge i la seva integració social.

Les col·laboracions dels voluntaris es realitzen de manera setmanal en les sessions de conversa i l'acompanyament a les activitats es realitza de manera periòdica.

Tal com estableix la Llei del voluntariat 25/2015, del 30 de juliol, l'entitat i els voluntaris formalitzen un compromís per escrit que reflecteix el caràcter voluntari i altruista de la relació, amb les funcions i tasques acordades per a cada un dels projectes, la formació fixada com a necessària per l'entitat i l'existència d'una assegurança per al voluntari. Així també, en l'esmentat contracte hi queden reflectits els drets i deures tant de l'entitat com dels voluntaris que estableixen els articles del 9 a l'11 de la Llei de Voluntariat.

Treball en xarxa: la Comissió municipal de català

L'any 2014 es va crear una Comissió municipal de català. S'havia detectat la manca d'un mapa general del municipi que recollís l'oferta de cursos i activitats relacionades amb la llengua catalana, a partir d'aquesta necessitat, es va iniciar

Ateneu Santcugatenc

Avinguda de Gràcia, 16
08172 Sant Cugat del Vallès
936 745 195

www.ateneu.cat

institucional@ateneu.cat

aquesta comissió de treball municipal en què hi participen serveis i institucions establertes al municipi que treballen per al foment, coneixement i ús de la llengua catalana com a finalitat pròpia. Aquesta comissió està formada per entitats com Creu Roja Sant Cugat-Rubí, Càritas, L'Ateneu Santcugatenc, a més del SLC, i les tècniques responsables del Pla d'Entorn, Educació i de Polítiques socials de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. A partir de l'any 2017 es va incorporar també a la comissió l'Escola d'adults, ja que van començar un curs d'alfabetització en català que representa el primer pas del circuit per alguns dels alumnes nous.

Aquesta comissió es reuneix periòdicament per tal de desenvolupar els objectius establerts i anar concretant les diferents propostes. S'editen, de manera trimestral, uns díptics amb la informació conjunta de tota l'oferta de cursos de català que es poden trobar al municipi i les activitats relacionades.

La comissió està en contacte també amb la Xarxa d'entitats del barri de Sant Francesc, barri amb un gran índex d'immigració. Des d'aquesta xarxa s'ha demanat en més d'una ocasió la col·laboració de la comissió en diferents actuacions relacionades amb la integració a través de la llengua catalana, i s'han elaborat diferents propostes destinades a la participació i la integració de la gent del barri.

Els objectius generals de la comissió se centren a establir i consolidar un espai de treball i coordinació conjunt, amb la finalitat de fomentar l'ús i el coneixement de la llengua catalana al municipi, així com a anar construint el mapa general de tota l'oferta de cursos i activitats de foment de l'ús del català que ja existeixen a la ciutat, amb la idea de detectar les mancances i evitar duplicitats d'oferta, i així poder coordinar i difondre les accions que en aquest sentit es desenvolupin a la ciutat. A més a més, es busca treballar conjuntament un posicionament unificat pel que fa a la immersió lingüística i a la situació de la llengua catalana al municipi.

Des de la comissió s'han programat diverses activitats conjuntes amb els alumnes que formen part de totes les entitats i estaments que hi participen i que han donat visibilitat i reconeixement al projecte. Es tracta d'activitats culturals i de Coneixement de l'entorn, també s'organitza una trobada anual en un lloc emblemàtic de la ciutat, la trobada compta cada any amb una molt bona participació.

Activitats que s'inclouen en el projecte Català per a tothom

Conversem en català

Des de 2010 l'Ateneu col·labora de manera voluntària amb el Pla d'Entorn de l'Ajuntament de Sant Cugat en l'organització, a diferents escoles, d'activitats per a la pràctica i el foment de l'ús del català entre els pares i mares d'alumnat nouvingut. S'organitzen grups de conversa de nivell elemental a les escoles L'Olivera i Gelbert d'Orlach durant els mesos escolars; entre gener i maig, i entre octubre i desembre, i en horari de primera hora del matí o de la tarda per coincidir amb l'hora d'entrada i de recollida dels infants; espais de conversa inicial que es realitzen en les mateixes escoles per facilitar l'assistència de les famílies, ajudar-los en la seva integració i donar-los una porta d'entrada a la ciutat a través de la llengua i d'activitats relacionades. Les sessions es coordinen des de l'Ateneu i estan dinamitzades per voluntaris de l'entitat.

Aquest projecte té l'origen en una demanada del Pla Educatiu d'Entorn de l'Ajuntament de Sant Cugat i es realitza amb la coordinació conjunta de l'Ateneu Santcugatenc i la Creu Roja Rubí-Sant Cugat. L'any 2018 s'hi van implicar **2 escoles, 8 voluntaris, i 40 pares, mares i familiars** de procedències diverses han participat del projecte.

La inscripció és gratuïta per als participants i es creen grups petits per facilitar l'aprenentatge, la conversa, tertúlia o debat dinamitzat per un voluntari. La idea és plantejar les sessions de conversa de la manera més dinàmica possible, buscant els interessos dels alumnes, transformar les sessions de conversa en temàtiques i comptant amb la participació de membres de les escoles que puguin anar a explicar aspectes concrets del funcionament, o membres de l'AMPA que puguin aportar les seves experiències, per anar enriquint així les sessions amb nou vocabulari i nous coneixements d'una manera pràctica i distesa. A part d'una introducció a la llengua catalana, les sessions esdevenen un espai de relació entre les famílies en l'entorn de l'escola dels seus fills, aquesta experiència ha resultat molt positiva en tots els anys en què s'ha realitzat.

Cursos de llengua catalana

Els cursos de llengua catalana de l'Ateneu tenen la intenció d'apropar la llengua i promoure'n l'ús social a través d'un projecte d'integració que segueix un camí previ i fins i tot paral·lel al seu aprenentatge formal i normalitzat. Aquest projecte va començar l'any 2008 i des de llavors s'han pogut augmentar el nombre de grups,

passant de dos a quatre, o sis cursos trimestrals. Els cursos són impartits per una llicenciada en filologia catalana i es divideixen en nivells i tipologies diferents.

- Català inicial (A1)

El nivell inicial és el curs més elemental i està adreçat a persones novingudes i que no parlen ni entenen el català, s'ofereix de manera intensiva en blocs de 45 hores tal com estableix la llei d'acollida. Es basa a donar eines i recursos bàsics i sobretot pràctics per desenvolupar-se en català en situacions quotidianes i facilitar eines d'integració en la vida social i cultural del municipi i assolir els coneixements mínims per validar el primer certificat.

Des del 2015, i arran del conveni de col·laboració amb el SLC, els cursos de nivell inicial A1 impartits a l'Ateneu són validats i els alumnes poden obtenir una certificació oficial. El motiu del conveni és promoure l'ús social del català i amb aquesta finalitat col·laborar en l'organització i realització de cursos adreçats a persones i col·lectius d'immigrants que no coneixen la llengua catalana, com a recurs bàsic de cohesió social, i facilitar així la seva inserció social i laboral.

Aquests cursos de nivell A1 es coordinen i s'imparteixen a l'Ateneu amb personal propi i reben el suport i la supervisió del SLC. Les proves que realitzen els alumnes un cop acabat el curs estan revisades i validades, així com els certificats que l'Ateneu els expedeix.

Una altra finalitat del conveni de col·laboració és facilitar l'accés dels alumnes a una formació més reglada com la que ofereix el SLC, quan es dona als alumnes els resultats de les proves també se'ls fa una recomanació de seguiment i se'ls adreça a un dels nivells oficials que s'imparteixen al SLC, aquesta recomanació de seguiment està coordinada amb el mateix SLC amb la finalitat de facilitar la orientació dels alumnes i serveix ja d'entrada a aquesta formació.

El SLC i l'Ateneu estan en contacte permanent i estan informats dels cursos que ofereixen i dels horaris, per poder oferir així una informació actualitzada a totes els demandes. Des del SLC es deriva a l'Ateneu els usuaris amb perfil de català inicial, i des de l'Ateneu es deriva al SLC usuaris que demanin nivells més avançats de català amb certificació oficial. Així mateix, els alumnes de català inicial de l'Ateneu són orientats cap al SLC un cop han assolit el nivell A1.

Es fa un seguiment de l'itinerari dels usuaris i a partir dels bons resultats d'aquesta col·laboració amb el SLC a través del conveni, aquest es va ampliant any rere any i l'actual serà vigent fins al 31 d'agost del 2019.

- Català escrit

Aquest grup està adreçat a persones que ja parlen català però que no el saben escriure, tant si són nouvingudes o catalanes, està estructurat en dos nivells i els continguts corresponen al nivell B. En algunes ocasions els assistents al curs, i un cop finalitzat, s'han presentat de manera lliure a les proves de català de nivell B de la Secretaria de Política Lingüística, des de l'Ateneu s'informa els usuaris dels cursos de català de l'existència i possibilitat dels exàmens lliures, així com de les dates de preinscripció. Per aquest grup utilitzem els manuals *Curs de llengua catalana. Nivell B*, de la Generalitat de Catalunya. Aquests materials es proporcionen als alumnes i estan inclosos en el preu inicial del curs.

Des del gener fins al desembre de 2018 **162 alumnes** es van inscriure als diferents cursos de llengua catalana de l'Ateneu.

El PractiCAT

El PractiCAT és una més de les diverses expressions de les accions empreses per l'Ateneu que volen fomentar l'ús del català entre els diferents sectors de població de Sant Cugat. En aquest cas, es tracta d'oferir un espai de llengua i tradició, amb recursos lingüístics, vocabulari senzill i de fàcil comprensió per a les persones nouvingudes que no dominen la llengua catalana, i alguns consells per a aquells que, tot i saber-ne, en volen aprendre més o corregir errors. També hi ha un espai destinat a explicar diferents tradicions i costums propis de Sant Cugat i de Catalunya.

L'activitat es desenvolupa mitjançant les eines que ens ofereixen les noves tecnologies i és distribuït a través de la nostra pàgina web www.ateneu.cat dintre de la secció Català per a tothom.

La secció consta d'enllaços a diferents recursos i materials adequats a diferents nivells:

- Per aprendre català
- Per aprendre'n una mica més
- Per resoldre dubtes
- Diccionaris en línia
- Per conèixer les tradicions

A més a més, aquests recursos són utilitzats pels nostres voluntaris/es lingüístics com a material de recurs així com pels professors/es dels cursos de català de l'Ateneu.

Hi ha també habilitat a l'aula un espai PractiCAT, on es van penjant els continguts, tradicions del mes, frases fetes, dubtes, etc., i que es van actualitzant de manera mensual. Els alumnes reben també la informació com a material a treballar a les classes, en els grups de Català inicial es treballen especialment les tradicions i festes locals com per exemple el Tió, la Castanyada, Sant Jordi, Sant Medir, etc., així com les situacions comunicatives i el vocabulari. En grups més avançats s'hi afegeixen les refranys i frases fetes i els dubtes freqüents.

Programa d'Activitats Culturals (PAC)

Proposem tot un seguit d'activitats mensuals per apropar la població nouvinguda, i tot aquell que hi vulgui participar, a activitats, iniciatives i recursos de la realitat social i cultural del nostre país i ciutat. Aquesta activitat es va iniciar el curs 2008-09 i té com a objectiu facilitar la participació, convivència i plena integració de la ciutadania nouvinguda a partir d'iniciatives lúdiques i culturals compartides amb tota la població i que tenen el català com a llengua vehicular. Els participants han valorat molt positivament les activitats proposades.

Les activitats es plantegen de manera oberta a tot el municipi i es creen grups, que amb l'ajut i dinamització d'un monitor/a, visiten i participen a diferents activitats del calendari festiu de la ciutat, altres entitats o els museus i el patrimoni arquitectònic i natural de Sant Cugat. També s'organitzen presentacions de llibres, xerrades o tallers relacionats amb les tradicions o la cultura catalana. A aquestes activitats s'hi ha afegit també les de Coneixement de l'entorn ja que es detecta una necessitat en aquest sentit, sobretot en la població nouvinguda. En aquesta línia s'ha acompanyat els assistents a les biblioteques, als Mercats i equipaments municipals, d'aquesta manera els participants han conegut els serveis i hi han interactuat per tal d'establir un primer contacte, sempre acompanyats per monitors que els han ajudat i facilitat l'accés ja que molts d'ells els utilitzaven per primera vegada.

La llengua vehicular de l'activitat i del material que es distribueix és exclusivament el català, i a més es fomenta el debat i tertúlia sobre el taller, l'activitat, entitat o institució visitada i es fomenta i facilita la participació posterior dels usuaris de manera estable, si així ho volen. Les activitats poden acabar esdevenint una porta d'accés a espais plenament normalitzats i concorreguts per tota la ciutadania facilitant la convivència i integració de tots els col·lectius.

S'ha participat també a diferents activitats del calendari festiu de la ciutat, altres entitats o els museus i el patrimoni arquitectònic i natural de Sant Cugat. Algunes de les activitats que s'hi realitzen són: Ruta pels Pessebres de les finestres de Sant Cugat, Visita al Museu de Sant Cugat, Biblioteca, Assaig de Castellars, Diada de Sant Medir, Presentacions de llibres, Diada de St. Jordi, Bastoners de Sant Cugat, Caparrots, Balls de plaça i Saraus, Pi d'en Xandri, Visites comentades a exposicions fotogràfiques de Cultura Tradicional, Visita comentada a la Vila Medieval, Tallers de dansetes catalanes, Concerts, Sortides al Teatre amb l'Apropa Cultura, Trobades dels alumnes de català del municipi, Contes de Nadal, Passejades pel Collserola, etc.

Espai d'acollida lingüística

L'Espai d'acollida lingüística és una activitat que vam encetar el mes de novembre de 2016 amb molt bona acollida i que ha estat funcionat tot l'any 2017, el 2018 i continua el 2019. L'objectiu d'aquest espai és facilitar i garantir en qualsevol moment el primer contacte amb la llengua catalana a la població nouvinguda, i informar-los dels serveis i recursos útils per a la seva integració. L'espai està pensat en format d'una trobada setmanal d'una hora i mitja de manera continuada, de gener a juny i d'octubre a desembre.

Cada trimestre ens trobem amb persones nouvingudes que arriben un cop els cursos trimestrals estan començats i ja no es poden encabir en cap grup inicial d'aprenentatge de la llengua. Sovint aquests nouvinguts mostren la necessitat de trobar un espai per començar la seva integració i manifesten que les classes de català serien una bona porta d'entrada per a ells. Per aquest motiu vam iniciar aquest espai d'acollida lingüística, un espai de conversa inicial en què els nouvinguts s'hi poden incorporar en qualsevol moment, que els serveix de preparació per a començar el curs de català inicial el següent trimestre i així incorporar-se al circuit d'aprenentatge de la llengua i la cultura catalanes.

Així mateix, els usuaris de l'espai estan informats de les activitats culturals programades a l'Ateneu i de les activitats de la Comissió municipal de català, a totes aquestes activitats hi poden assistir conjuntament amb la resta d'alumnes i usuaris dels cursos de català.

Se'ls facilita també la informació de tota l'oferta de cursos i activitats relacionades amb la llengua i la cultura catalanes, tant els que s'ofereixen a l'Ateneu com els que s'ofereixen a la resta del municipi.

Ateneu Santcugatenc
Avinguda de Gràcia, 16
08172 Sant Cugat del Vallès
936 745 195
www.ateneu.cat
institucional@ateneu.cat

Es compta amb material bàsic per a un primer contacte amb la llengua, materials per aprendre català, com diàlegs senzills i vocabulari bàsic sobre aspectes de la vida quotidiana, i altres recursos per a l'acolliment lingüístic, així com el Cercador de recursos per a l'aprenentatge: Parla.cat.

Es presenta el català coma llengua d'acollida amb informació bàsica sobre la llengua i la societat catalanes, la situació geogràfica de Catalunya, les llengües oficials que s'hi parlen i la llengua catalana vista des d'altres llengües.

Hem detectat una demanda en una franja d'edat concreta, entre 14 i 18 anys, són joves nouvinguts que s'incorporen al sistema d'escolarització obligatòria amb la mancança de desconèixer la llengua catalana, l'espai està pensat per ajudar-los en aquesta competència d'una manera dinàmica, per ajudar-los a conèixer i practicar les situacions comunicatives bàsiques i adquirir vocabulari.

Durant l'any 2018 es van organitzar quatre grups a l'espai d'acollida lingüística, dos dels quals per a joves de 14 a 18 anys. Hi van **participar 8 voluntaris i 55 aprenents**, que han aprofitat les sessions amb una valoració molt positiva, tant per part dels voluntaris com dels aprenents.

L'EcoAteneu: Sensibilització ambiental i sostenibilitat

Mercat de Pagès:

L'Ateneu Santcugatenc proposa, cada segon i últim dissabte de mes, entre les 9 h i les 14 h a la plaça de St. Pere, al davant del Mercat Vell, el Mercat de Pagès, mercat de productes procedents de l'agricultura i l'artesanía ecològiques. Venda directa, producció artesanal i de proximitat. A més, limitem l'ús d'envasos i promovem les compres sense bossa (amb carretons i cistells). Queden prohibits i penalitzats els envasos d'un sol ús.

Seguint la iniciativa dels agromercats catalans i les Cooperatives de consum ecològic de Sant Cugat, el mercat pretén ser un punt de trobada, sense intermediaris, entre productors agroecològics i consumidors, per tal de fer arribar a tots els ciutadans un tipus de producte de qualitat, respectuós amb el medi ambient i que promogui models socials més justos.

El model de consum que es vol promoure amb els mercats de pagès, és anomenat consum responsable, ja que actua en diversos àmbits: elimina els increments del preu que imposen els intermediaris en la distribució del producte i promou el consum de productes que respecten l'entorn i el cicle de producció natural, fet que suposa el suport als productes locals i de temporada. A més, promou la reducció d'envasos, eliminant les bosses de plàstic i venent a granel. L'usuari o client del Mercat de Pagès sap que ha de venir amb el seu carretó i bossa de casa.

Entenem que és important recolzar els productes ecològics, artesanals i locals, actuant fonamentalment en dos vessants:

- La promoció del seu consum de manera responsable
- La difusió dels beneficis que aquests tenen tant per la nostra salut com pel medi ambient

Promovent el consum responsable de productes que no han utilitzat elements químics, OGM o hormones en el seu creixement o manufactura afavorim el reforçament d'un mercat econòmic, cada cop més estès, que no es basa tan sols en el lucre sinó que abandera criteris de justícia social i protecció del medi ambient.

La difusió dels beneficis que aporta el consum de productes agroecològics és imprescindible per animar als ciutadans a fer petites accions individuals que impliquin el respecte cap a la natura i la seva salut. Per això també es busca fer tallers de sensibilització al mateix dia de Mercat, unificant als productors, tallers i usuaris en un mateix dia i en un mateix lloc.

Els nostres productors són ecològics i/o artesans i intentem que l'oferta sigui de proximitat i variada com per poder omplir un cistell bàsic. Durant el 2018 s'hi podien trobar les parades de:

- L'Hort d'en Pau (horta i fruita)
- Rebrot Pagès (horta i fruita)
- Casanovas Cansaladers (carn i embotit)
- Embotits Can Gori (embotit)
- Formatgeria La Cleda (formatge d'ovella)
- Biodelicies (pa i dolços)
- Olis Bellaguarda (oli i olives)
- Olivetes (cítrics, mel i fruits secs)
- Mansol SL (conserves i mermelades)
- La Maltista (cervesa artesana de Sant Cugat)
- Aubagueta agropecuària (formatge de cabra)
- La Nostre Mel (mel)

Aquests productors poden veure's ampliat tant per parades de caràcter puntual o temporal com per nous paradistes que es volen donar a conèixer a través del nostre Mercat. Un dels objectius, és acollir a productors petits per tal d'igualar la balança.

El mercat, és també un espai on es duen a terme converses directes entre el client i el productor/Hortolà/artesà. Aquestes converses pretenen fomentar l'educació en la producció sostenible. L'usuari aprèn dels productes i del seu origen, en coneix la seva traçabilitat i les seves propietats. És un mercat totalment transparent.

L'any 2018 es van iniciar i recuperar dues activitats que volem mantenir pel 2019:

- Cuina de mercat: convidem a una cuinera a muntar una parada on cuina, en directe, producte del mercat de pagès comprat el mateix dia. D'aquesta manera, tanquem el cercle del camp, al productor, al mercat, al client i finalment, a la cuina i al plat
- Les Descobertes Sostenibles: són una proposta puntual, per realitzar els dies de Mercat que permeten donar-nos a conèixer productors que tot i no tenir presència permanent al Mercat de Pagès poden interessar al públic habitual així com sensibilitzar amb el consum de productes ecològics i respectuosos amb el medi ambient

Enguany, l'any 2019, a més volem recuperar la programació estable d'activitats dins el mercat que aportin coneixements sobre l'àmbit de l'agroecologia, artesania, les energies renovables i el consum responsable potenciant-ne la participació i la divulgació. La idea és crear un espai dins del mercat que tingui com a objectiu divulgar els diferents processos artesans que porten a la producció de molts productes que consumim.

Tallers sobre la producció de vi, la premsa natural d'oli, el molí fariner... Amb aquest seguit d'activitats es busca arribar a un públic, que vulgui descobrir els antics processos artesanals que avui en dia s'estan recuperant per diferents productes artesanals i/o agroecològics.

També, volem tancar el cercle del camp, el productor, el mercat, el client i finalment la cuina i gastronomia. Per això, de forma puntual, volem portar a terme l'activitat de "Cuina de Mercat" on un cuiner o cuinera, vindran a comprar producte de mercat i faran un taller de cuina de mercat allà mateix, en un espai de 3x3, amb carpa i dues taules. Per aquest 2019, el taller estarà promocionat com a "Cuinades de temporada", ja que farem 4 cuinades al mercat durant tot l'any.

Objectius

- Donar possibilitats als petits productors que es dediquen exclusivament a la producció i venda directa
- Sensibilitzar la ciutadania de Sant Cugat del consum de proximitat i agroecològic, i directe del productor
- Fomentar la difusió del mercat de pagès, per poder crear una bossa d'usuaris que tinguin el mercat de pagès com a referent de consum

- Incrementar l'oferta comercial habitual de Sant Cugat en els productes de qualitat i ecològics
- Potenciar la venda directa dels productors agroecològics de l'entorn de Sant Cugat / Vallès Occidental / Barcelonès ajudant al fet que els seus productes tinguin sortida i a la vegada siguin pagats a un preu just
- Afermar i augmentar el nombre d'assentadors per tal de fer arribar a tots els ciutadans productes de qualitat i respectuosos amb l'entorn
- Facilitar el consum habitual de productes ecològics i recolzar així la seva producció per tal que aquesta sigui més estesa a Catalunya

Lloc de celebració

Plaça Sant Pere

Calendari Mercat de Pagès 2018

Dissabtes de 9 a 14 h

- 13 i 27 de gener
- 10 i 24 de febrer
- 10 i 24 de març
- 14 i 28 d'abril
- 5 i 26 de maig
- 9 i 30 de juny
- 14 i 28 de juliol
- 11 i 25 d'agost
- 15 i 29 de setembre
- 6 i 27 d'octubre
- 10 i 24 de novembre
- 15 i 29 de desembre

L'any 2018 hi ha comprat unes **400-500** persones per mercat.

Horts Urbans:

Amb els horts del carrer Amposta, els nostres objectius són crear un espai on a més de transmetre i fomentar l'autoconsum ecològic, es realitzi activitats en comunitat on les decisions siguin preses de manera assembleària, aquest fet fomentarà un sentiment de comunitat i de pertinença al projecte, que ajudarà al fet que els horts funcionin de manera més òptima.

Amb l'adjudicació del terreny d'Amposta nord l'Ateneu gestiona la totalitat de la parcel·la i disposa de 48 parcel·les en tot el terreny (nord i sud) i algunes zones comunitàries com les pèrgoles i espais per plantes aromàtiques. Aproximadament es disposa de 2.150 m² cultivables distribuïts amb parcel·les de:

- 57 m²: 2
- 48 m²: 26
- 38 m²: 18
- 97 m²: 1

El tipus de conreu que, de manera obligada, han d'assumir totes les persones associades que han estat adjudicatàries de parcel·les, és de tipus ecològic:

- Control de plagues: no es permet en cap cas l'ús de fertilitzants ni pesticides que no estiguin acceptats dins del conreu ecològic, tampoc és possible l'ús de llavors modificades genèticament. S'afavorirà la rotació de cultius i les associacions favorables i la utilització de plantes i flors per atraure fauna útil. Es recomana l'ús de planter i llavors de provinença local de varietats autòctones. També s'han valorat opcions de control de plagues mitjançant un control biològic amb unes aus rapinyaires, serps o eriçons entre d'altres
- Tipus de conreu: l'Ateneu promou el sistema de conreu en feixes elevades o feixes permanents, entre cada feixa es delimiten uns camins i així, sense trepitjar el terra, cultivant únicament des dels camins, s'augmenta la fertilitat de la terra respectant els microorganismes i els cucs que airegen el sòl i produeixen més matèria orgànica
- La gestió de l'aigua: ha de ser sostenible i tendir al mínim consum i els hortolans tenen l'obligació d'instal·lació de reg per degoteig o exsudació. Es recomana l'ús de programadors. Es fomenta el conreu de plantes autòctones i adaptades al clima mediterrani així com l'ús de cobertes vegetals com pot ser la palla. La factura de l'aigua pel 2018 amb 48 parcel·les i 2.150 m² cultivats, ha pujat a 1.400 euros

- Residu zero: hi ha compostatge comú per reciclar tot el rebuig orgànic generat pels horts i aprofitar-lo com a fertilitzant orgànic. Es fomenta la recollida selectiva i les compres comunes per estalvi d'envasos contenidors

L'Ajuntament ens ha facilitat la poda triturada dels arbres de Sant Cugat per ajudar a tancar els camins i zones no plantades i així evitar les males herbes i per tan futures plagues i millorar l'estètica general dels horts

- Participació: l'organització dels horts s'entén com a comunal i cal assumir feines comunes (manteniment, neteja de camins...). Possibilitats de cultius comunitaris (planter, medicinals...). És obligatori participar en les formacions i assemblees i el treball per comissions (compres, planter, manteniment, aigua...)
- Formació: la formació que s'ha dut a terme durant el 2018, ha sigut d'unes 2 hores mensuals. Aquesta formació, ens ha permès assolir uns bons criteris de sostenibilitat i ecologia. Centrat en tècniques agrícoles respectuoses amb el medi ambient, així com alimentació saludable. La formació està pensada per una correcta gestió del terreny sencer.

Aquest programa de formació compren: Classes teòric-pràctiques d'horticultura ecològica, lliurament de dossier d'horticultura ecològica, assessorament presencial i telemàtic en horticultura ecològica, classes teòric-pràctiques de compostatge, xerrades amb professionals del món de l'agro-ecologia o trobades d'intercanvi d'experiències amb altres horts urbans i/o horts productius del municipi o comarca entre d'altres activitats.

Les formacions han sigut:

- Salut als horts ecològics: introducció
- Calendari de plantació
- Marc de plantació
- Fertilitat
- Maneig del sòl
- Reg efectiu
- Biodiversitat
- Rotacions
- Cultiu a la primavera: sembra, transplant i rotacions
- Preparar les nostres llavors
- Compostatge comunitari
- Control de plagues: prevenció i tractament
- Fertilitat de la terra en profunditat
- Assessoraments individuals

L'objectiu pel 2019 es fer formacions més llargues (4 hores més dinar comunitari), intensives i concentrades en èpoques de màxima producció (març, abril i maig) i sumar-hi xerrades puntuals de professionals del sector. També tenim prevista una formació a l'octubre del 2019 per tal d'ensenyar com cuidar i millorar la fertilitat de la terra durant el descans dels horts (utilitzant per exemple adob verd).

Durant l'any 2018 s'han comprat estris diversos per el treball a l'hort que serà d'ús compartit entre totes les persones hortolanes així com altres material per a la millora dels espais comuns:

- Eines petites de treball per la plantació
- Eines grans pel treball de la terra
- Recanvis per les instal·lacions de reg
- Eines de poda i neteja de males herbes
- Carretons
- Teles i canyes per cobrir les pèrgoles
- Planter i llavors per plantacions comunitàries
- Material de fusta, vernís i cargols
- Desbrossadora
- Material de protecció i seguretat
- Estanteries i caixes per organitzar l'espai

Objectius

- Dotar la ciutat d'horts urbans: objectiu assolit amb les parcel·les plenes tot l'any
- Promoure l'acció col·lectiva i comunitària: objectiu assolit amb les assemblees, els treballs comunitaris, les comissions i les compres comunitàries
- Afavorir la participació i el compromís amb la terra amb un grup de santcugatencs des de la confiança mútua: objectiu assolit
- Generar espais formatius i d'aprenentatge sobre l'agricultura ecològica des d'un model comunitari i relacional: objectiu assolit amb les formacions de l'Ortiga que s'especifiquen en el punt anterior

- Promoure l'associacionisme a través del treball hortícola: objectiu assolit
- Promoure canvis d'actitud entre els santcugatencs en relació a les relacions comunitàries, en el consum energètic i els recursos naturals, en l'alimentació saludable, en l'oci constructiu, que permetin el desenvolupament just, equilibrat i sostenible del nostre planeta, amb la conseqüent millora psicosocial i ambiental en el nostre municipi: objectius assolits amb les compostadores comunitàries, el reaprofitament, l'autoconsum de fruita i verdura ecològica i la cura de la terra.

Punts febles i aspectes a millorar:

- Portes d'entrada als horts petites i no estan ben fixades al terra, per tant, no permet tenir un pany sense cademat
- La tanca no entra dins de terra i permet l'entrada de conills, talps i rates
- Terra molt argilosa
- Poc espai i limitacions per a la construcció d'un hivernacle per fer el planter
- No hi ha punts de llum als horts
- No hi ha recollida d'aigua de pluja
- Poc espai a la caseta: cal organitzar millor l'espai de la caseta (son 48 parcel·les i la caseta fa 50 m2)

Les propostes de millora de cara als futurs anys són:

- Compostatge comunitari o per parcel·les o grups de parcel·les per tal d'evitar generar restes vegetals fora de l'hort
- Control de plagues biològic
- Construcció de taules de cultiu
- Construcció d'hotels d'insectes per atraure a fauna beneficiosa
- Millora de l'espai de la pèrgola
- Millora de la qualitat i fertilitat de la terra (aquest és un objectiu a llarg termini, any rere any). Actualment la terra és molt argilosa i no permet el cultiu d'algunes varietats, l'aigua s'estanca i afavoreix l'aparició de fongs. A més, no permet el correcte creixement d'algunes arrels

Mercat de 2a mà:

El mercat de segona mà de l'Ateneu és un mercat dirigit prioritàriament als ciutadans de Sant Cugat, que promou el consum responsable, la reutilització i la reducció de residus, donant una segona oportunitat a molts objectes, aparells o roba abans de ser llençats.

Aquest és un mercat entre particulars i no hi podran participar professionals ni botiguers. Es poden vendre, donar, intercanviar o comprar tots aquells objectes que no siguin nous, és a dir, articles de segona mà nets i en bon estat (mobles, llibres, roba, joguines, material informàtic, antiguitats, col·leccionisme, complements....). Queda exclosa la venda, intercanvi o donació d'articles procedents d'estocs o en mal estat, així com artesanía, aliments o animals.

Cal reduir la quantitat d'envasos utilitzats. Per tant, intentem prescindir dels envasos plàstics i les bosses, afavorint l'eliminació d'aquest tipus d'embalatges.

Aquest mercat pretén sensibilitzar a la població de Sant Cugat sobre la necessitat de canviar els hàbits de consum perquè aquests siguin més respectuosos amb el Medi Ambient.

El Mercat té una continuïtat durant l'any, celebrant-se en dissabte, aquest 2018, 4 cops i ubicat a la rambla del Cellar (dos de matí i dos de tot el dia)

- 10 de març de 10.30 a 14.30 h: 75 parades
- 9 de juny de 10 a 20 h: 80 parades (59 tot el dia, 21 només matí)
- 29 de setembre de 10 a 20 h: 68 parades (41 tot el dia, 19 només matí, 8 només tarda). Menys espai disponible per la coincidència amb la R-Festa promoguda per l'Ajuntament de Sant Cugat
- 10 de novembre 10.30 a 14.30 h: 80 parades

En total els Mercats de l'any 2018 han tingut **303 persones paradistes**

A partir del 2019 es preveuen dos mercats més a l'any al parc de Sant Francesc

Ateneu Santcugatenc
Avinguda de Gràcia, 16
08172 Sant Cugat del Vallès
936 745 195
www.ateneu.cat
institucional@ateneu.cat

Aquesta memòria ha estat aprovada a l'assemblea de socis i sòcies de l'Ateneu Santcugatenc celebrada el dijous 30 de maig de 2019

Vist i plau

Antonio R. Manresa Robledo
Secretari

Àlvar Roda Fàbregas
President

Sant Cugat del Vallès, 30 de maig de 2019

ANNEX I Persones usuàries a les activitats de l'Ateneu durant l'any 2018

Projecte/Activitat	Núm. sessions	Usuaris usuàries	mitjana
Programa Cursos i tallers	515	3.370	7
Espai música i cant Joves Jubilats		64	
Cursos Català per a tothom		162	
Grups de lectura	11	156	14
Taller d'Estudi Assistit		26	
Cursos i tallers		3.778	
Inauguracions exposicions	12	274	23
Xerrades Ateneu Parla	6	108	18
Xerrades Espai Família	7	159	23
Xerrades Neurodivulgació	2	80	40
Tertúlies Cercle d'Arts	7	118	17
Presentacions de Llibres	4	127	32
Projeccions Audiovisuals	2	208	104
Concerts Vespres al Pati (+StQBLACK)	4	460	115
Concerts La Cambra de l'Ateneu	11	535	49
Espectacles Familiars	2	117	59
Grups de Lectura*			
Altres (FNP, Ball de bot FM i DASC)	3	115	38
Programació Cultural	60	2.301	
Concurs de pessebres		36	
Entrega de premis		90	
Recorreguts musicals	3	120	40
Curs pessebre popular		12	
Pessebrisme		258	
Caminades	6	119	20
Sortides culturals	13	389	30
Sortides mixtes	5	163	33
Cinefòrums	3	41	14
Música i cant*			
Voluntariats		45	
Àpats		150	
Joves Jubilats		907	
Conversem en català		40	
Cursos i Programa Activitats Cult.		162	
Acollida Lingüística		55	
Català per a Tothom		257	
Espai de Lleure		73	
Mercat de Pagès	24	9.600	400
Mercat de 2a mà	4	303	76
Horts Urbans		144	
Ecoateneu		10.047	
TOTAL		17.621	

* Comptabilitzat a Cursos i tallers

ANNEX II Relació d'entitats amb qui s'ha col·laborat durant l'any 2018

1. Agrupació de Pessebristes de Sabadell
2. AICEC-ADICAE
3. Ara és l'hora
4. Associació d'Egiptologia Sant Cugat
5. Associació de Cineclubs de Catalunya
6. Associació de Dones Empresàries del Vallès
7. Associació de Familiars malalts d'Alzheimer
8. Associació de Pessebristes de Mataró
9. Associació de Veïns Centre-Estació
10. Associació Dret a Morir Dignament
11. Banc del Temps
12. Barcelona Magic Line St. Joan de Déu
13. Cantem les 40
14. Castellors de Sant Cugat
15. Col·lectiu de treball del Dol i la Pèrdua
16. Comissió St. Antoni Abad
17. Coordinadora d'entremesos de cultura popular i tradicional de St. Cugat
18. Cor d'adults Escola Fusió
19. Cugat.cat
20. Escola de música Tradicional St. Cugat
21. És-Fera 72
22. Firart
23. Grup de Periodistes Ramon Barnils
24. Hora Bruixa
25. Ivardia produccions
26. Jeroni de Moragas
27. La Tacones
28. Media.cat
29. Òmnium Sant Cugat
30. Orquestra Simfònica Sant Cugat
31. Plataforma Animalista Sant Cugat
32. QgatFoto
33. St.QBlack Festival de música negra
34. Tallers de Teatre Sílvia Servan
35. Traç Diomira
36. Xarxa Monestir St. Francesc
37. Xarxa Solidària Sant Cugat

Ateneu Santcugatenc

Avinguda de Gràcia, 16
08172 Sant Cugat del Vallès
936 745 195

www.ateneu.cat

institucional@ateneu.cat

En aquest llistat no apareixen les entitats amb qui ens hem coordinat per planificar accions a través de les taules de participació, tenen un conveni com entitat acollida o ha existit una relació comercial